

REPUBLICA

MOLDOVA

CONSILIUL MUNICIPAL HÎNCEȘTI

DECIZIE Nr. **din**

Cu privire la aprobarea “Programului de revitalizare Urbană a mun. Hîncești 2021-2025”

În conformitate cu prevederile art.14 alin.(2), lit.p din Legea RM nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Legea RM nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional, Hotărîrea Guvernului RM nr.967 din 09.08.2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, documentul Liniile directe privind revitalizarea urbană în Republica Moldova, avînd în vedere oportunitatea atragerii investițiilor prin participarea în cadrul apelurilor de propuneri de proiecte, Consiliul municipal Hîncești

DECIDE :

1. Se aprobă Programul de revitalizare urbană a municipiului Hîncești pentru perioada 2021-2025 (conform anexei).
2. Se împuternicește primarul mun. Hîncești dl Alexandru Botnari:
 - 2.1. să prevadă anual, la elaborarea bugetului municipal, mijloace financiare necesare pentru implementarea Programului de revitalizare al municipiului Hîncești;
 - 2.2. să actualizeze anual, la necesitate, Programul de revitalizare urbană a municipiului Hîncești.
3. Se pune în sarcina persoanei responsabile de revitalizare urbană în municipiul Hîncești prezentarea anuală către Consiliul Municipal Hîncești a rapoartelor de progres cu privire la rezultatele obținute în cadrul implementării Programului de revitalizare urbană.
4. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina primarului municipiului Hîncești dl Alexandru Botnari.

***Președintele ședinței
Consiliului Municipal Hîncești***

***Contrasemnează:
Secretarul interimar al
Consiliului municipal Hîncești***

Tatiana ROMANIUC

Anexă la Decizia Consiliului
Municipal Hîncești
Nr. _____ din _____

PROGRAM DE REVITALIZARE URBANĂ A MUN. HÎNCEȘTI 2021-2025

Abrevieri

ADR – Agenția de Dezvoltare Regională

AEE – Agenția de Eficiență Energetică

AOFM – Agenția Ocupării Forței de Muncă

APL – administrația publică locală

ARA – Autosalubritate, reparații și amenajare

BNS – Biroul Național de Statistică

CC – Comitetul de coordonare

FISM – Fondul de Investiții Sociale din Moldova

FNDR – Fondul Național pentru Dezvoltare Regională

IET – Instituție de Educație Timpurie

IMSP – Instituția medico-sanitară publică

IPLT – Instituția Publică Liceu Teoretic

ÎCS – Întreprindere cu capital străin

ÎM – Întreprindere municipală

MADRM – Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului

MDL – Lei moldovenești

Mun. – municipiu

ONG – Organizație non-guvernamentală

PRU – Program de Revitalizare Urbană

PUG -Plan Urbanistic General

RU – Revitalizare Urbană

SA – Societate pe acțiuni

SRL – Societate cu răspundere limitată

WC – bloc sanitar

Cuprins

I. INTRODUCERE	6
1.1. Descrierea generală a mun. Hîncești.....	6
1.2. Conceptul de revitalizare urbană	7
1.3. Legăturile programului cu documentele strategice naționale și locale	8
II. ANALIZA ORAȘULUI – DETERMINAREA ZONELOR DEGRADATE ȘI A ZONEI DE REVITALIZARE	10
2.1. Delimitarea zonelor orașului	10
2.2. Descrierea metodologiei de studiu.....	11
2.3. Analiza diferențelor între zonele orașului	12
2.3.1. Sfera socială	12
2.3.2. Sfera economică	16
2.3.3. Sfera de mediu.....	17
2.3.4. Sfera spațial-funcțională.....	18
2.3.5. Sfera tehnică	19
2.4. Identificarea zonelor degradate	19
2.5. Determinarea zonei de revitalizare	20
III. ANALIZA APROFUNDATĂ A ZONEI DE REVITALIZARE	22
3.1. Descrierea zonei de revitalizare urbană	22
3.2. Analiza situației din anumite perspective	23
3.2.1. Sfera socială	23
3.2.2. Sfera economică	25
3.2.3. Sfera de mediu.....	25
3.2.4. Sfera spațial-funcțională.....	27
3.2.5. Sfera tehnică	28
3.2.6. Altele (opțional)	30
IV. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE A ZONEI DE REVITALIZARE	32
V. PROIECTELE DE REVITALIZARE URBANĂ	34
5.1. Proiecte de bază.....	34
5.2. Proiecte complementare	45
VI. CADRUL FINANCIAR	48
VII. IMPLEMENTAREA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI DE REVITALIZARE	49
VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI DE REVITALIZARE	50
IX. IMPLICAREA LOCUITORILOR ȘI A PĂRȚILOR INTERESATE ÎN ELABORAREA PROGRAMULUI	52
ANEXE	54

Lista tabelelor

Tabelul 1. Numărul populației și suprafața zonelor municipiului Hîncești.....	10
Tabelul 2. Indicatorii sociali în mun. Hîncești, pe zone.....	12
Tabelul 3. Agenții economici care activează în mun. Hîncești, pe zone.....	16
Tabelul 4. Indicatorii de mediu în mun. Hîncești	17
Tabelul 5. Indicatorii spațial-funcționali în mun. Hîncești	18
Tabelul 6. Zona de revitalizare.....	21
Tabelul 7. Cadrul financiar al PRU.....	48
Tabelul 8. Indicatori de monitorizare și evaluare.....	50

Lista figurilor

Figura 1. Localizarea geografică a r-nului. Hîncești și a mun. Hîncești.....	6
Figura 2. Harta zonală a municipiului Hîncești.....	10
Figura 3. Numărul de șomeri în mun. Hîncești.....	13
Figura 4. Numărul de persoane social-vulnerabile în mun. Hîncești	13
Figura 5. Numărul de persoane cu nevoi speciale din mun. Hîncești	14
Figura 6. Datoria la serviciile de salubritate pe cap de locuitor în mun. Hîncești	15
Figura 7. Datoria la serviciile de alimentare cu apă și canalizare pe cap de locuitor în mun. Hîncești.....	15
Figura 8. Numărul de agenți economici în mun. Hîncești.....	16
Figura 9. Indicatorii de mediu în mun. Hîncești.....	17
Figura 10. Numărul instituțiilor educaționale din mun. Hîncești	18
Figura 11. Gradul de acoperire cu infrastructura de apă și canalizare în mun. Hîncești	19
Figura 12. Zonele degradate și zona de revitalizare din mun. Hîncești.....	20
Figura 13. Fotografie: Inundații în zona Tîrgului Nou	26
Figura 14. Fotografie: Clădirea grădiniței din zona Tîrgului Nou	27
Figura 15. Fotografie: Curtea liceului din zona Tîrgului Nou.....	28
Figura 16. Fotografie: Stradă din zona Tîrgului Nou	29
Figura 17. Fotografii de la ședințele Comitetului de Coordonare	52
Figura 18. Fotografii de la ședințele Comisiei Consultative	53

I. INTRODUCERE

1.1. Descrierea generală a mun. Hîncești

Municipiul Hîncești, localitate situată în partea central-vestică a Republicii Moldova, se evidențiază prin poziția sa avantajoasă, cât și prin cadrul natural în care se află.

Conform surselor disponibile, prima atestare documentară a localității a fost la 17 august 1522, atunci când Hîncești era o importantă localitate comercială a Statului Moldovenesc, apărută la răspîntia căii comerciale care făcea legătura dintre țările asiatice și cele europene.

Amplasată în zona de dezvoltare Centru, municipiul Hîncești are o populație de circa 17 400 locuitori (conform datelor BNS) și o suprafață de aproximativ 10,9 km² și se caracterizează prin amplasarea favorabilă, fiind în apropiata vecinătate cu România și realizînd conexiuni atît cu regiunea de Nord, cât și cu regiunea de Sud a țării. Astfel, localitatea este intersectată de traseele Chișinău – Hîncești - Leușeni (R33), Chișinău – Hîncești – Cimișlia - Basarabeasca (R3) și Hîncești – Leova – Cahul – Giurgiulești (R34), ceea ce generează un flux mare al traficului rutier.

Localitatea este amplasată într-un amfiteatru natural spectaculos, fiind înconjurată de jur-împrejur de păduri, iar de la nord spre sud, municipiul este traversat de râul Cogîlnic, al doilea cel mai mare râu care izvorăște pe teritoriul Republicii Moldova. Anume pe teritoriul municipiului Hîncești, râul își extinde valea și capătă un curs liniștit.

Atunci când vorbim despre cadrul natural al municipiului Hîncești, este indispensabil să menționăm și despre Parcul Municipal, care reprezintă o adevărată carte de vizită a localității. Parcul Municipal este locul preferat de odihnă al localnicilor, oferind priveliști surprinzătoare, datorită amplasării sale în jurul unui lac. În parc, localnicii preferă nu doar să se odihnească, ci și să practice activități fizice pentru sănătatea și stare lor de bine. O altă atractivitate a municipiului este Complexul istorico-arhitectural Manuc-Bey, care este vizitat de turiști din toate regiunile țării, cât și de cei veniți de peste hotarele țării.

Municipiul Hîncești se caracterizează prin dezvoltare economică fructuoasă, prin prezența unui număr mare de agenți economici care activează în zonă. Majoritatea agenților economici sunt comercianți și prestatori de servicii. Astfel, în Hîncești poți să găsești o gamă largă de produse, de la produse alimentare, articole vestimentare, pînă la materiale de construcții și tehnică agro-industrială. În același timp, poți beneficia de un spectru larg de servicii. Hînceștenii se caracterizează prin spirit întreprinzător, perseverență și ambiție, din acest motiv activitatea economică este una în continuă dezvoltare.

O comunitate nu poate exista fără oamenii săi, deoarece ei reprezintă adevărata valoare a unei comunități, prin urmare cînd vorbim despre municipiul Hîncești nu putem să nu menționăm despre potențialul uman. Astfel, localitatea se caracterizează printr-o populație relativ tânără. Conform datelor oficiale, densitatea populației tinere, categoria de vîrstă între 15-56/61 ani

Figura 1. Localizarea geografică a r-ului. Hîncești și a mun. Hîncești

reprezintă 66% din numărul total al populației. Acest lucru este un avantaj considerabil, deoarece populația tânără este un accelerator al dezvoltării, sunt cei apti de muncă și plini de idei inovatoare.

1.2. Conceptul de revitalizare urbană

Conceptul de revitalizare urbană este unul relativ nou pentru Republica Moldova și reprezintă o totalitate de acțiuni complexe îndreptate spre eliminarea dintr-o stare de criză a zonelor urbane degradate. Scopul principal al procesului de revitalizare urbană este de a uniformiza nivelul de dezvoltare al tuturor zonele localităților urbane, deoarece, de cele mai multe ori, zonele centrale sunt dezvoltate, iar periferiile orașelor sunt date uitării.

Promovarea Revitalizării Urbane în Republica Moldova este realizată cu suportul programului polonez de cooperare pentru dezvoltare al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

Procesul de revitalizare urbană este reglementat la nivel de legislație de „Liniile directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova” elaborate de către MADRM. Prin intermediul Liniilor directoare se face o prezentare generală cu privire la conceptul de revitalizare urbană și se stabilesc cerințele pentru elaborarea și implementarea Programului de Revitalizare Urbană. Astfel, ajungem la concluzia că la baza procesului de revitalizare urbană stă un Program redactat după anumite exigențe.

La modul practic, revitalizarea urbană presupune identificarea, în baza mai multor tipuri de indicatori, a celor mai degradate zone dintr-o localitate urbană, stabilirea zonei de revitalizare și elaborarea unei viziuni de dezvoltare pentru această zonă. Pentru materializarea viziunii, se stabilesc anumite obiective, care ulterior devin propuneri de proiect. Acestea, la rândul lor, urmează a fi implementate și finanțate din diverse surse- bugetul local, fonduri naționale, donatori externi sau parteneriate publice-private.

În municipiul Hîncești, procesul de revitalizare urbană a demarat atunci cînd autoritățile locale au stabilit revitalizarea urbană ca fiind o direcție prioritară pentru dezvoltarea locală și au semnat un acord de colaborare cu Solidarity Fund PL în Moldova în vederea implementării activităților în domeniul Revitalizării Urbane prin elaborarea Programelor de Revitalizare Urbană.

Prin dispozițiile primarului mun. Hîncești a fost desemnată persoana responsabilă de revitalizare urbană și instituit Comitetul de Coordonare în cadrul procesului de revitalizare urbană. Comitetul de coordonare, care este o structură organizatorică din cadrul Primăriei și care coordonează procesul de pregătire și realizare a programului de revitalizare, a fost format din specialiști din cadrul primăriei, cît și de un consilier municipal. Membrii Comitetului de coordonare au oferit suport persoanei responsabile de revitalizare în îndeplinirea acțiunilor legate de elaborarea programului.

Pentru asigurarea unui proces participativ de elaborarea a PRU, a fost creată Comisia Consultativă. Funcția de bază a Comisiei a fost de a identifica problemele, necesitățile și potențialul zonei de revitalizare. În mun. Hîncești, Comisia Consultativă a fost formată din locuitorii zonei, reprezentanți ai instituțiilor de învățămînt, inclusiv părinți și elevi, și un reprezentant de la asociația obștească din zonă.

După aprobarea Programului de revitalizare urbană al mun. Hîncești, propunerile de proiect vor fi depuse spre finanțare, în așa mod încît zona de revitalizare să atingă un nivel înalt de dezvoltare și să corespundă viziunii formulate de reprezentanții zonei.

1.3. Legăturile programului cu documentele strategice naționale și locale

Programul de revitalizare al municipiului Hîncești reprezintă un document de planificare a unor acțiuni, menite să îmbunătățească situația existentă într-o zonă în situație de criză. Totodată, PRU trebuie să fie în concordanță cu documentele strategice atât naționale, cît și locale pentru a asigura o dezvoltare armonioasă și o viziune unitară asupra principalelor proiecte planificate spre implementare.

1.3.1. Liniile directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova

Liniile directoare, document elaborat de către Ministerul Agriculturii, dezvoltării regionale și mediului, reprezintă principalul instrument care face o prezentare a conceptului de revitalizare urbană și indică cerințele specifice pentru realizarea Programelor de revitalizare urbană și implementarea corespunzătoare a acestora.

Prin urmare, Liniile directoare oferă cadrul de implementare al revitalizării în localitățile din țară. PRU al mun. Hîncești a fost elaborat în strictă conformitate cu cerințele specificate în Liniile directoare, ținând cont de etapele, elementele și principiile de elaborare a programelor.

1.3.2. Manualul operațional privind modul de utilizare a mijloacelor FNDR

Manualul operațional a fost aprobat prin Decizia Consiliului național de coordonare a dezvoltării regionale nr. 17/20 și reprezintă o detaliere a modului de utilizare a mijloacelor financiare din cadrul FNDR, cît și organizarea procesului de aplicare la programele de finanțare. De menționat că FNDR este principala sursă națională de finanțare a programelor și proiectelor orientate spre dezvoltare regională. Prin urmare, proiectele de revitalizare urbană sunt incluse în această sursă de finanțare. Fondul își propune, ca unul dintre scopurile principale, crearea unor orașe atractive pentru locuitori, antreprenori și vizitatori, care să genereze creșterea, ocuparea forței de muncă și stimularea dezvoltării zonelor teritoriilor adiacente. PRU Hîncești întru totul corespunde cu acest scop și își propune ca prin revitalizarea unei zone din localitate să crească atractivitatea întregului municipiu.

1.3.3. Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Hîncești pentru perioada anilor 2021-2027

Strategia de dezvoltare socio-economică a raionului Hîncești pentru perioada 2021-2027 a fost aprobată prin Decizia consiliului raional Hîncești nr. 01/05 din 26 martie 2021. Viziunea promovată de Strategie este următoarea: „Raionul Hîncești în anul 2027 este o regiune activă și dinamică de dezvoltare, atractivă pentru investitori și turiști, cu infrastructură modernă și dezvoltată, economie durabilă, patrimoniu cultural valorificat, mediu ambiant curat, cu servicii publice de calitate pentru cetățeni activi și implicați, asigurînd incluziunea socială”. Implementarea PRU Hîncești va contribui în mod esențial la realizarea viziunii Strategiei raionale, deoarece proiectele planificate în cadrul PRU corespund viziunii menționate. În același timp, zona de revitalizare poate fi considerată o unitate mai mică a raionului, prin urmare Strategia se referă inclusiv la acest spațiu.

1.3.4. Strategia de dezvoltare durabilă a municipiului Hîncești 2022-2030

Strategia de dezvoltare durabilă a mun. Hîncești reprezintă un document de planificare și programare la nivel local, asumat de autoritățile administrației publice locale care propune anumite obiective și măsurile necesare de întreprins în vederea atingerii acestor obiective. La elaborarea PRU Hîncești s-a ținut cont de prioritățile de dezvoltare incluse în Strategie. Astfel, obiectivele de revitalizare corespund cu obiectivul general al Strategiei- „dezvoltarea echilibrată a orașului prin stimularea creșterii economice bazate pe cunoaștere, protecția mediului înconjurător și valorificarea durabilă a resurselor naturale, precum și întărirea coeziunii sociale”.

Prin urmare, legătura dintre PRU și Strategia de dezvoltare este redată de faptul că Programul de revitalizare contribuie esențial la atingerea obiectivelor și a viziunii propus de Strategie.

1.3.5. Planul urbanistic general al mun. Hîncești

Planul urbanistic general al mun. Hîncești a fost elaborat în 2017 și urmărește scopul de reformare consecutivă a teritoriului și crearea condițiilor optime de trai pentru populație. Legătura dintre PRU și PUG este redată de faptul că propunerile de proiect incluse în Programul de revitalizare trebuie să țină cont de prevederile Planului urbanistic în ceea ce privește amplasarea obiectivelor stabilite.

Totodată, la etapa de delimitare zonală a municipiului, s-a ținut cont inclusiv de delimitarea oferită de Planul urbanistic, care însă oferă o delimitare mult prea minuțioasă, în 17 zone, respectiv pentru procesul de revitalizare urbană s-a decis o delimitare în 5 zone.

PUG al mun. Hîncești, ca document care stabilește obiective și măsuri în domeniul urbanismului și amenajării teritoriului pentru o perioadă determinată, își propune mai multe obiective, printre care :

- reanimarea spațiilor locative, sporirea nivelului de amenajare urbanistică, asigurarea spațiilor publice cu spații verzi, parcuri, scuaruri, terenuri de sport, precum și alte structuri edilitare;
- asigurarea circulației optime a transportului public, reabilitarea sistemului de străzi și drumuri, cu posibilitatea de a construi drumuri noi, inclusiv căi de ocolire;
- amplasarea obiectivelor de odihnă, agrement, sport, parcuri și scuaruri pentru petrecerea timpului liber de către populație;
- amenajarea monumentelor istorice și arhitecturale, cât și a rutelor turistice spre aceste destinații.

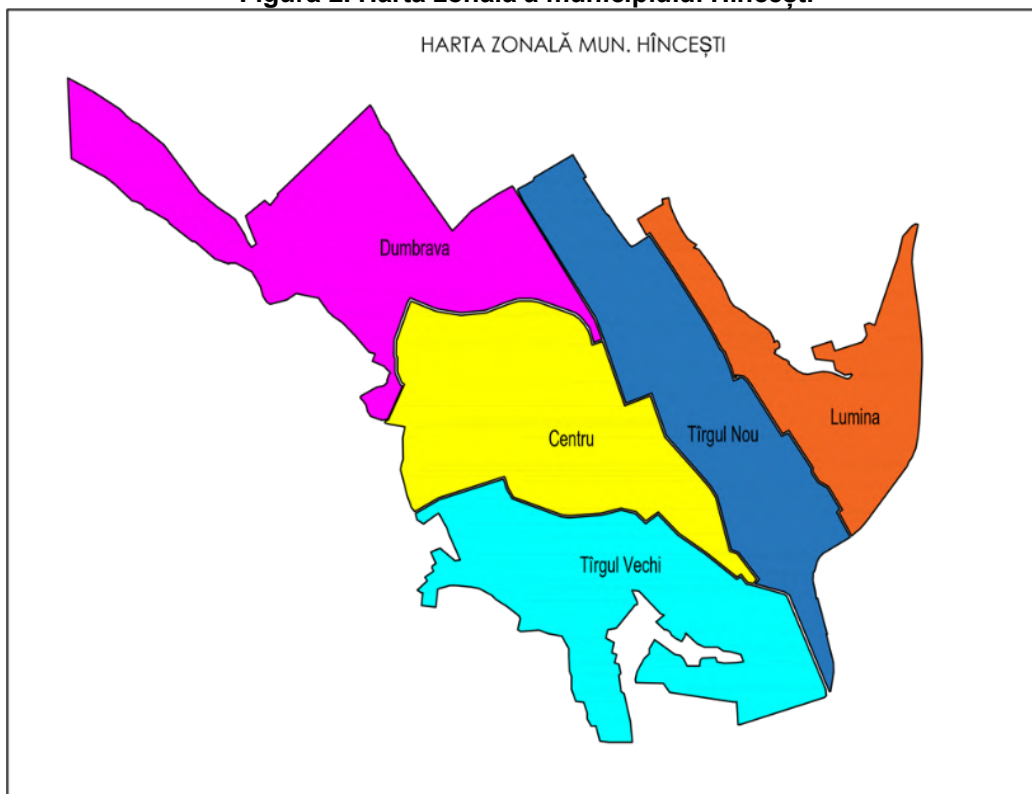
PRU contribuie esențial la atingerea obiectivelor propuse de PUG, cu toate că proiectele de revitalizare sunt mai actuale, mai specifice și au impact asupra unei zone strict determinate (zona de revitalizare).

II. ANALIZA ORAȘULUI – DETERMINAREA ZONELOR DEGRADATE ȘI A ZONEI DE REVITALIZARE

2.1. Delimitarea zonelor orașului

Delimitarea zonală a municipiului Hîncești a fost realizată în baza datelor oferite de Planul urbanistic general al municipiului Hîncești, a condițiilor locale existente, cât și în baza criteriului istoric, zonele evidențiate fiind percepute de populație ca sectoare distincte. Astfel, municipiul s-a delimitat în 5 sectoare, care au anumite trăsături specifice: *Centru*, *Tîrgul Vechi*, *Tîrgul Nou*, *Dumbrava* și *Lumina*.

Figura 2. Harta zonală a municipiului Hîncești

Sursa: Elaborată de Comitetului de Coordonare

Decizia de a delimita localitatea în mai puține zone decât cele oferite de PUG (care include 17 unități) se justifică prin intenția de a concentra eforturile într-un teritoriu mai mare, pentru a realiza schimbări substanțiale, iar rezultatele să fie de amploare.

Tabelul 1. Numărul populației și suprafața zonelor municipiului Hîncești

Nr.	Denumirea zonei	Numărul de locuitori	%	Suprafața, km ²	%
1.	Centru	6220	35,85	2,41	22,09
2.	Tîrgul Vechi	4110	23,69	2,34	21,45
3.	Tîrgul Nou	3790	21,84	2,14	19,61
4.	Dumbrava	2110	12,16	2,59	23,74
5.	Lumina	1120	6,46	1,43	13,11
Total		17 350	100	10,91	100

Sursa: Conform datelor deținute de primărie pentru anul 2021

Sectorul Centru reprezintă cea mai dezvoltată și funcțională zonă, deoarece aici sunt concentrate instituțiile de interes public, majoritatea agenților economici (în special prestatorii

de servicii și comerțului), instituțiile culturale (Centrul de creație, Palatul Culturii), cât și zone de agrement (Parcul Municipal, cafenele). În același timp, Centru reprezintă zona cu cea mai mare pondere a populației, care în mare parte locuiește la bloc. Printre ospitalitățile sectorului se află Parcul Municipal, care este o carte de vizită a întregului oraș, prin frumusețea și unicitatea sa.

Tîrgul Vechi este una dintre cele mai vechi zone, fiind nucleul care a stat la baza formării localității și cuprinde Cotul și Pămîntul Mic. Sectorul se caracterizează ca o zonă locativă, care cuprinde preponderent case individuale de locuit.

Tîrgul Nou reprezintă o zonă mai nouă, a cărei specificitate este redată de prezența râului Cogîlnic. Populația din această zonă locuiește atât în blocuri locative, cât și în case la sol. În acest sector se află Autogara, piața Chiril și un șir de instituții de învățămînt. Este o zonă a contrastelor, deoarece pe de o parte, în acest sector activează un număr impunător de agenți economici, iar, pe de altă parte, o mare parte a populației se confruntă cu probleme majore-șomaj, incluziune socială redusă și lipsa condițiilor decente de trai.

Dumbrava este un sector relativ nou, în proces de dezvoltare, caracterizat prin prezența zonelor de locuit, a terenurilor agricole (cu plantații de copaci), a unui lac și a Fabricii SA „Romanița” (una dintre cele mai vechi fabrici din regiune). Majoritatea populației locuiește în case la sol, astfel fiind o zonă liniștită și armonioasă naturii.

Lumina, fiind un sector industrial, se caracterizează prin numărul scăzut al populației și un număr ridicat de întreprinderi industriale. Prima întreprindere care și-a început activitatea aici a fost furnizorul de energie electrică (în prezent, ÎCS „Premier Energy SRL”), acesta fiind și factorul în baza căruia s-a stabilit denumirea zonei.

2.2. Descrierea metodologiei de studiu

După stabilirea delimitării municipiului, cele cinci zone au fost analizate în baza a cinci categorii de indicatori –sociali, economici, spațial-funcționali, de mediu și tehnici. Datele au fost colectate din sursele disponibile, unii indicatori fiind oferți doar la nivel de municipiu. Totuși, s-a urmărit colectarea datelor pentru fiecare zonă în parte, pentru a putea stabili care zonă are o concentrare mai mare a fenomenelor negative.

La solicitarea responsabilului de Revitalizare urbană, au fost oferite date din următoarele surse: Agenția pentru ocuparea forței de muncă Hîncești, IMSP Centrul de sănătate Hîncești, Direcția Învățămînt din cadrul Consiliului Raional Hîncești, ÎM „Regia ARA”, S.A. “O.R. Apă-Canal Hîncești”, Biblioteca publică raională și Inspekția pentru protecția mediului. Unele date au fost obținute de la asociațiile obștești din municipiu —Centrul de servicii pentru copii cu dizabilități multiple și severe “Pasărea albastră” și “Societatea raională a invalizilor și păturilor vulnerabile din Hîncești”. Totodată, un aport semnificativ la colectarea indicatorilor au avut și specialiștii din cadrul primăriei: specialistul în construcții și infrastructura drumurilor, arhitectul-șef, specialistul în reglementarea proprietății funciare, specialistul în relații cu publicul, specialistul în protecția socială a populației și specialistul în planificare.

Procesul de lucru a avut loc cu respectarea datelor cu caracter personal, relevant pentru analiza indicatorilor fiind străzile, care se atribuie uneia dintre cele cinci zone. În rezultat, cei mai informativi indicatori au fost reflectați într-un tabel de calcul, cu scopul de a compara cât mai obiectiv zonele municipiului.

Este necesar de menționat că indicatorii analizați sunt de două tipuri- indicatori regresivi și indicatori progresivi. Atunci când valoarea mare a indicatorului este asociată cu un fenomen negativ, indicatorul este regresiv, și invers, dacă valoarea mare a indicatorului indică un fenomen pozitiv, acesta este progresiv. Prin urmare, orice categorie de indicatori trebuie analizată individual și în raport cu consecințele care le generează.

2.3. Analiza diferențelor între zonele orașului

2.3.1. Sfera socială

Indicatorii sociali au o pondere semnificativă în procesul de determinare a zonelor degradate, atât timp cât schimbarea începe de la oameni și se realizează tot pentru oameni. Creșterea nivelului de trai, ameliorarea condițiilor de viață și îmbunătățirea calității vieții sunt elemente esențiale pentru o societate puternică și armonioasă. Prin urmare, o atenție sporită în procesul de realizare a programului de revitalizare urbană, s-a acordat anume indicatorilor sociali.

Cu toate că în procesul de colectare a indicatorilor sociali, au fost elucidați mai mulți indicatori, nu toți au fost incluși în analiză, fie din motiv că unii dintre aceștia nu au putut fi divizați pe străzi, fie că nu aveau nicio relevanță în diferențierea zonelor (de exemplu, numărul de utilizatori ai bibliotecilor, rata de promovabilitate a examenelor, numărul de copii care beneficiază de alimentare gratuită în școli, nașteri/decese sau cele mai frecvente cauze de deces).

Ca rezultat, din sfera socială au fost analizați următorii indicatori:

- numărul de șomeri;
- numărul de persoane social-vulnerabile;
- numărul de persoane cu necesități speciale;
- datoria la serviciile de salubritate;
- datoria la serviciile de aprovizionare cu apă și canalizare.

Acești indicatori sociali fac parte din categoria indicatorilor regresivi, care presupune că numărul mare de persoane ce se include în această categorie reprezintă un fenomen negativ.

Tabelul 2. Indicatorii sociali în mun. Hîncești, pe zone

Indicatori Zone	Progresiv/ Regresiv	Șomeri	Persoane social- vulnerabile	Persoane cu necesități speciale	Datoria la servicii de salubritate	Datoria la serviciile de apă și canalizare
Oraș	R	5,5	15,5	3,9	4,1	8,9
Centru	R	2,1	12,2	3,5	2,69	10,66
Tîrgul Vechi	R	5,6	18,7	3,9	5,4	2,39
Tîrgul Nou	R	12,7	23,7	5,5	5,18	16,44
Dumbrava	R	4,3	3,8	2,8	3,24	3,69
Lumina	R	1,8	14,3	1,8	5,25	7,72

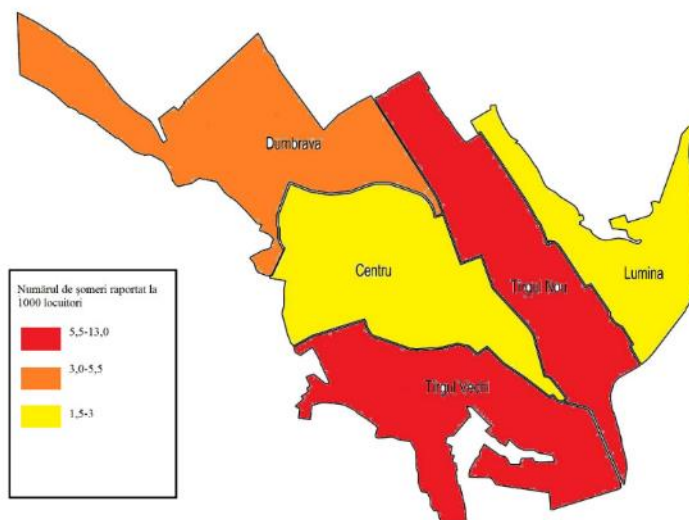
Sursa: Calculate de PRU conform datelor furnizate de specialiști APL și Instituții publice

a. Indicator social - numărul de șomeri

Șomajul reprezintă un fenomen negativ, ce provoacă consecințe grave asupra dezvoltării economice a unui stat. Șomerii sunt acea parte a populației care nu este încadrată în câmpul

muncii, deși este aptă de muncă. În municipiul Hîncești, în ultimii ani, se atestă o scădere a numărului de șomeri. Astfel, în primul trimestru al anului 2021, erau înregistrați un număr de 95 de șomeri. În urma analizei, s-au determinat două zone în care numărul de șomeri raportat la 1000 locuitori este mai mare decât media pe oraș- Tîrgul Vechi și Tîrgul Nou. Este de menționat că, în Tîrgul Nou, această cifră depășește de circa 2 ori media municipiului, fiind vizibil cea mai degradată zonă din punctul de vedere al numărului de șomeri.

Figura 3. Numărul de șomeri în mun. Hîncești

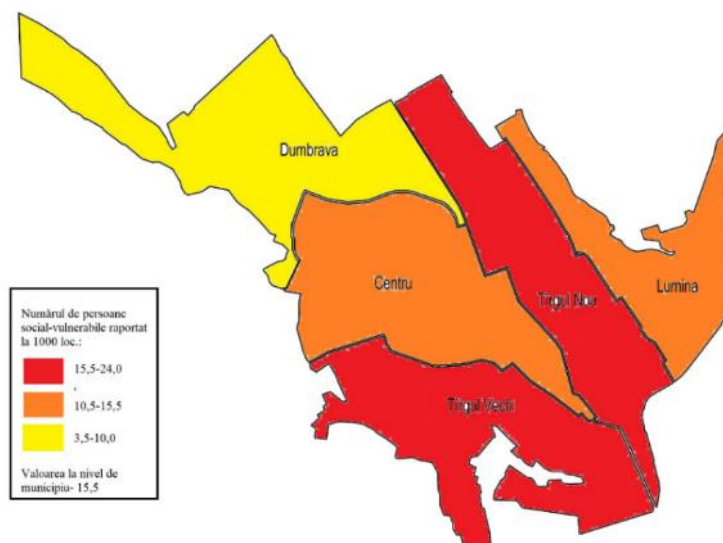

Sursa: Agenția Națională pentru Ocuparea forței de Muncă Hîncești

b. Indicator social- numărul de persoane social-vulnerabile

O atenție sporită din partea autorităților locale se acordă familiilor social-vulnerabile, deoarece aceștia se caracterizează prin vulnerabilitate economică și socială, astfel simțind necesitatea stringentă de a fi susținuți pentru a-și îndeplini nevoile cotidiene. La acest indicator, iarăși avem valori maxime în cele două zone- Tîrgul Vechi și Tîrgul Nou, decalajul nefiind semnificativ. Pentru a reduce numărul de persoane social-vulnerabile este important de înlăturat, acolo unde este posibil, cauza care a stat la crearea situației de vulnerabilitate, prin măsuri de sprijin și integrare socială.

Figura 4. Numărul de persoane social-vulnerabile în mun. Hîncești

Sursa : Specialist în protecția socială a populației din cadrul Primăriei Hîncești

c. Indicator social- numărul de persoane cu necesități speciale

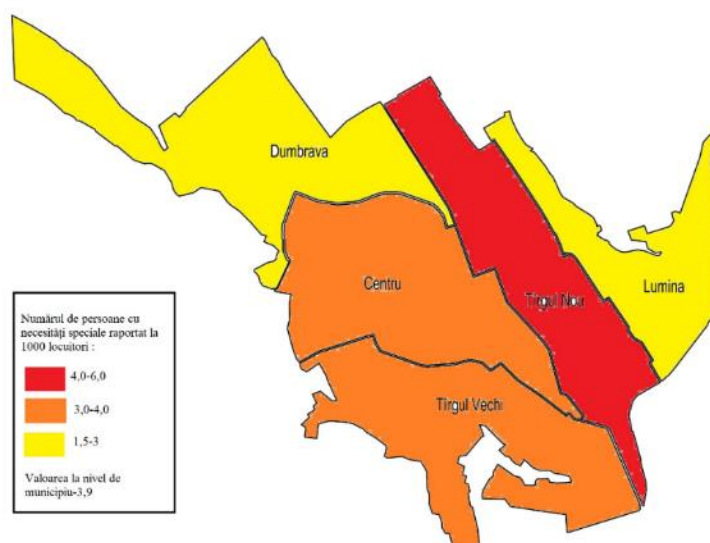
Un indicator relevant pentru determinarea fenomenelor negative dintr-o zonă reprezintă și numărul persoanelor cu nevoi speciale, nu datorită dizabilității acestora, ci datorită obligației autorităților publice și a societății de a întreprinde acțiuni suplimentare pentru a asigura participarea acestor persoane în toate domeniile cotidianului, cât și contracararea tuturor formelor de discriminare la adresa grupului respectiv.

Zona cu cel mai mare număr de persoane cu nevoi speciale este Tîrgul Nou, ceea ce înseamnă că aici trebuie concentrate eforturile comune ale autorităților și a societății civile pentru asigurarea incluziunii sociale a persoanelor.

De menționat că în municipiul Hîncești activează A.O. „Societatea raională a invalizilor și păturilor vulnerabile din Hîncești”, care sistematic întreprinde diverse măsuri de susținere a persoanelor cu nevoi speciale. În același timp, Centrul de servicii pentru copii cu dizabilități multiple și severe „Pasărea albastră” reprezintă un centru de zi pentru copii cu nevoi speciale din întregul raion, care le oferă posibilitatea de a se implica în activități didactice, de a lega prietenii și de a petrece timpul util. În localitate își are activitatea și fundația „Inimi la unison”, a cărei misiune principală este de a oferi ajutor celor care se află în dificultate.

În concluzie, putem observa o atenție sporită față de categoria persoanelor vulnerabile din partea asociațiilor obștești din localitate. Primăria municipiului Hîncești cooperează eficient cu aceste organizații, susținînd activitatea lor.

Figura 5. Numărul de persoane cu nevoi speciale din mun. Hîncești

Sursa : Specialist în protecția socială a populației din cadrul Primăriei Hîncești, Centrul de servicii pentru copii cu dizabilități „Pasărea albastră”, A.O. „Societatea raională a invalizilor și păturilor vulnerabile din Hîncești”

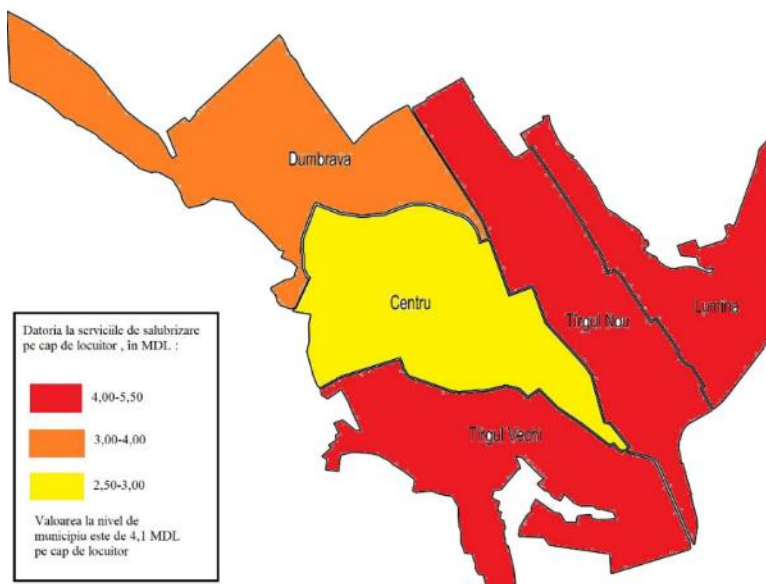
d. Indicator social- datoria la serviciile de salubritate și serviciile de alimentare cu apă și canalizare

Datoriile la serviciile comunale sunt indicatori relevanți pentru determinarea zonelor degradate. În primul rînd, acestea denotă incapacitatea de plată a locuitorilor cauzată de diverși factori. În al doilea rînd, acest criteriu poate evidenția și lipsa de responsabilitate socială a persoanelor. În ambele cazuri, neplata datoriilor la serviciile comunale atestă un fenomen negativ.

În urma analizei datelor și a indicatorilor, s-a constatat că serviciile de energie electrică și cele de furnizare a gazelor naturale nu înregistrează datorii la plată, datorită modului de prestare a serviciilor. Însă, serviciile de salubritate și serviciile de apă și canalizare, care se află în gestiunea întreprinderilor municipale se confruntă cu problema datoriilor la serviciile prestate.

La serviciile de salubritate, o rată ridicată a datoriei pe cap de locuitor se observă în 3 zone- Tîrgul Vechi, Tîrgul Nou și Lumina. Totuși, sectorul Lumina este o zonă preponderant industrială, iar datoria mare la serviciile de salubritate se datorează agenților economici care activează în zonă și nu își îndeplinesc corespunzător obligațiile de plată. Astfel, relevant pentru determinarea zonelor degradate reprezintă datele înregistrate în Tîrgul Vechi și Tîrgul Nou.

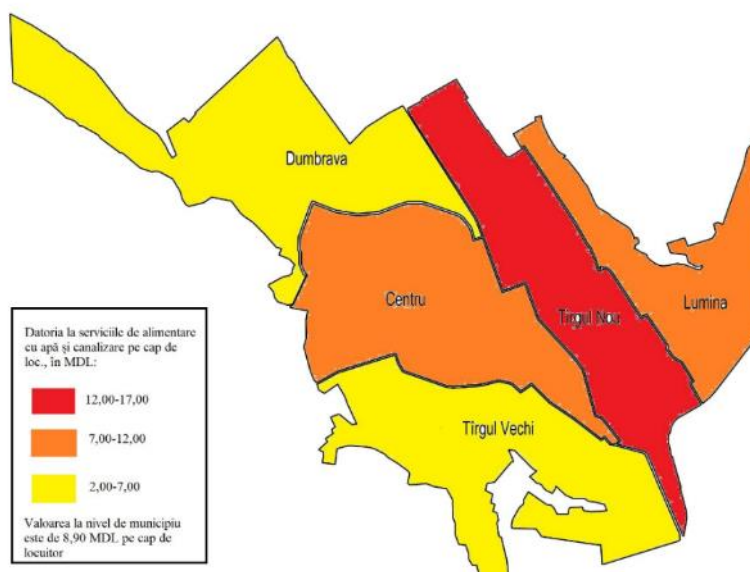
Figura 6. Datoria la serviciile de salubritate pe cap de locuitor în mun. Hîncești

Sursa : Î.M. "Regia Autosalubritate, Reparații și Amenajare"

Datoriile la serviciile de alimentare cu apă și canalizare atestă cote maxime în Tîrgul Nou, media în zonă fiind de aproximativ 2 ori mai mare decât media pe municipiu, cu toate că zona nu este acoperită în totalitate cu rețele de apă și canalizare.

Figura 7. Datoria la serviciile de alimentare cu apă și canalizare pe cap de locuitor în mun. Hîncești

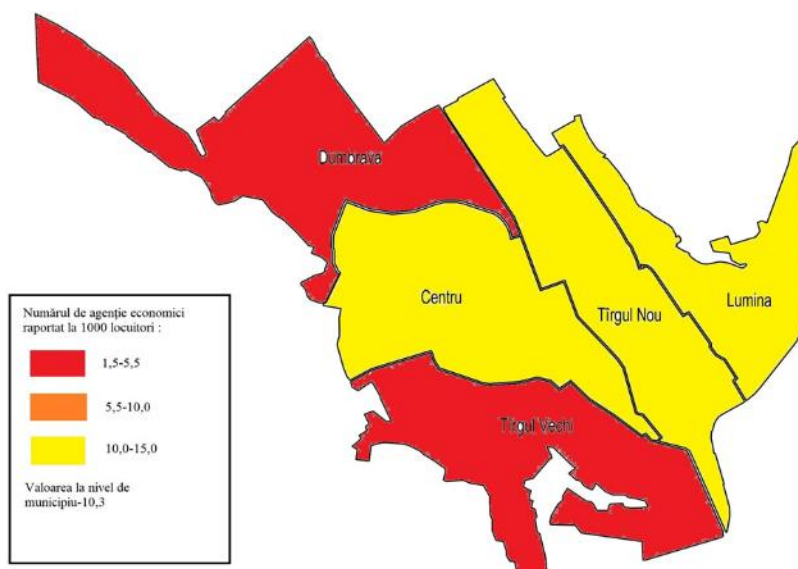
Sursa: S.A. „O.R. Apă-Canal Hîncești”

Prin urmare, acest fenomen negativ determină un nivel mare de degradare în acest sector. Este important de menționat că rata scăzută a datoriilor în Tîrgul Vechi nu se datorează responsabilității și capacității de plată a locuitorilor, ci mai degrabă lipsei parțiale a infrastructurii de apă și canalizare în acest sector. Creșterea calității vieții locuitorilor trebuie să se axeze atât pe ridicarea nivelului de venituri, cât și pe sporirea gradului de responsabilitate a acestora.

2.3.2. Sfera economică

Din categoria indicatorilor economici, relevanță maximă pentru determinarea zonelor degradate, o are numărul de agenți economici care activează în cele 5 zone ale municipiului. Acest indicator este unul progresiv, deoarece un coeficient mare atestă prezența unui fenomen pozitiv. Astfel, cu cât numărul de agenți economici dintr-o zonă este mai mare, cu atât zona are un potențial mai mare, oferă mai multe locuri de muncă și determină creșterea nivelului de venituri și, invers, un număr mic de agenți economici relevă faptul că zona nu este atractivă pentru realizarea activităților economice.

Figura 8. Numărul de agenți economici în mun. Hîncești

Sursa: Specialist în relații cu publicul din cadrul Primăriei Hîncești

Municipiul Hîncești se caracterizează printr-o dezvoltare economică avansată. Circa 200 agenți economici activează în localitate. Printre aceștia prevalează comercianții (comerț cu produse alimentare, articole vestimentare, comerț cu materiale de construcții și altele) și prestatorii de servicii (servicii turistice, de înfrumusețare, de transport, alimentare și multe altele). Totodată, în localitate există și un număr de întreprinderi de producție, cum ar fi S.A. „Romanița”, „SRL StarLine Textile”, Fabrica de paste făinoase a SRL „Garma-Grup” și SRL „Tehnostel-Car”.

Tabelul 3. Agenții economici care activează în mun. Hîncești, pe zone

Ratele indicatorilor economici per 1000 locuitori	Regresiv /Progresiv	Oraș	Centru	Tîrgul Vechi	Tîrgul Nou	Dumbrova	Lumina
Agenții economici	Progresiv	10,3	15,0	1,7	14,5	5,2	10,7

Sursa: Specialist în relații cu publicul din cadrul Primăriei Hîncești

Din perspectiva numărului de agenți economici, cele mai degradate zone sunt Țîrgul Vechi și Dumbrava. Aici, ratele indicatorilor sunt cu mult sub valoarea medie pe oraș. Acest lucru se datorează în special faptului că aceste zone sunt preponderent sectoare locative.

2.3.3. Sfera de mediu

Analiza sferei de mediu în municipiul Hîncești a fost relativ dificil de realizat, datorită lipsei datelor disponibile. Totuși, vizitele de observare în teren au evidențiat care sunt cele mai acute probleme. În primul rînd, zona Lumina, fiind o zonă industrială presupune un grad mai ridicat de poluare a mediului decît celelalte zone ale localității. Pe de altă parte, lipsa unui număr mare de populație în această zonă, ne impune să o excludem din lista potențialelor zone de revitalizare.

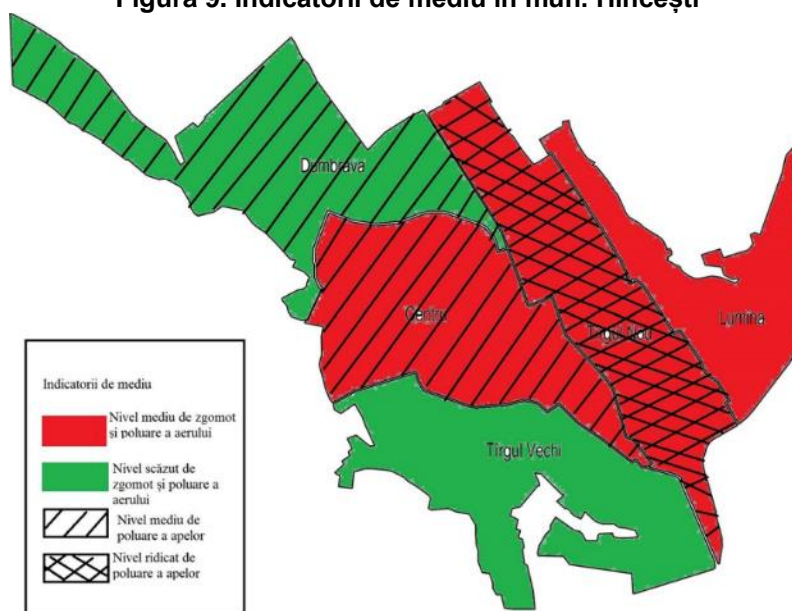
Tabelul 4. Indicatorii de mediu în mun. Hîncești

Indicatorii de mediu	Regresiv/ Progresiv	Centru	Țîrgul Vechi	Țîrgul Nou	Dumbrava	Lumina
Nivelul zgomotului în zonă	R	Mediu	Scăzut	Mediu	Scăzut	Mediu
Poluarea aerului	R	Mediu	Scăzut	Mediu	Scăzut	Mediu
Poluarea apelor	R	Lacul nr. 1-Poluare medie	Lipsește ape	Rîul Cogîlnic-nivel ridicat de poluare	Lacul nr.3-nivel mediu de poluare	Lipsește ape
Prezența spațiilor verzi	P	Parcul Municipal	Pădure în extravilan	Lunca râului Cogîlnic	Pădure în extravilan	Pădure în extravilan

Sursa: Estimate de PRU și CC

Din punctul de vedere al indicatorilor de mediu, cea mai degradată zonă este Țîrgul Nou. Acest fapt se datorează stării degradate în care se află râul Cogîlnic. Fiind al doilea cel mai mare râu care izvorăște în Republica Moldova, râul Cogîlnic necesită o atenție sporită. În primul rînd, populația trebuie să conștientizeze importanța și valoarea râului și să întreprindă constant măsuri de curățare a deșeurilor de pe lunca sa. În acest sens, autoritățile publice locale trebuie să fie mai dure și să promoveze mai intensiv protecția acestei surse de apă.

Figura 9. Indicatorii de mediu în mun. Hîncești

Sursa: Inspekția pentru protecția mediului Hîncești

Este necesar de menționat că râul Cogîlnic periodic provoacă inundații în grădinile și curțile locuitorilor din zona luncii, prin urmare se impune luarea de măsuri pentru ameliorarea situației existente.

În concluzie, sfera de mediu este una specifică, în care datele exacte lipsesc, însă din analiza zonelor, este posibil de realizat o imagine generală asupra situației.

2.3.4. Sfera spațial-funcțională

La categoria spațial-funcțională au fost analizați doi indicatori- numărul de instituții educaționale și gradul de ocupare în instituțiile de educație timpurie, deoarece numărul altor facilități existente în mun. Hîncești, cum ar fi instituții sportive, culturale, de securitate, instituții medico-sanitare sau zone de recreere nu prezintă relevanță la analiza zonelor. Toate instituțiile menționate deservește populația din toate cele 5 zone și se află cu preponderență în zona Centru.

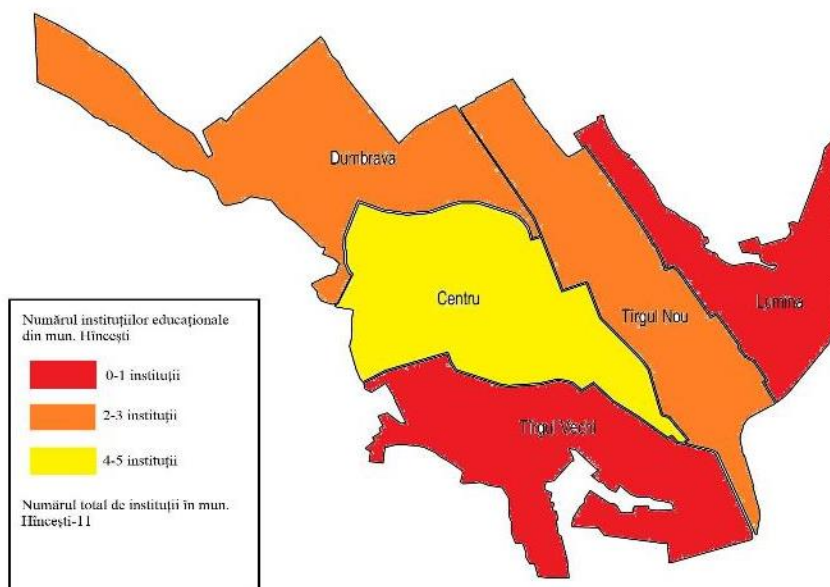
Tabelul 5. Indicatorii spațial-funcționali în mun. Hîncești

Indicatorii spațial-funcționali	Regresiv /Progresiv	Oraș	Centru	Tîrgul Vechi	Tîrgul Nou	Dumbrava	Lumina
Numărul instituțiilor educaționale	Progresiv	11	5	1	3	2	0
Gradul de ocupare în instituțiile de educație timpurie	Progresiv	83,4%	82,14%	73,75%	89,38%	88,24%	0

Sursa: Direcția Învățământ din cadrul Consiliului Raional Hîncești, Specialist în planificare din cadrul Primăriei Hîncești

Analiza gradului de ocupare în instituțiile de educație timpurie a scos în evidență faptul că toate instituțiile de educație timpurie au un număr similar de frecvență, în dependență și de capacitatea fiecărei instituții. Prin urmare, acest indicator nu poate fi folosit la compararea zonelor. Totuși, în zona Lumina nu există instituții educaționale, însă aceasta se datorează faptului că zona este una industrială, iar numărul populației este redus.

Figura 10. Numărul instituțiilor educaționale din mun. Hîncești

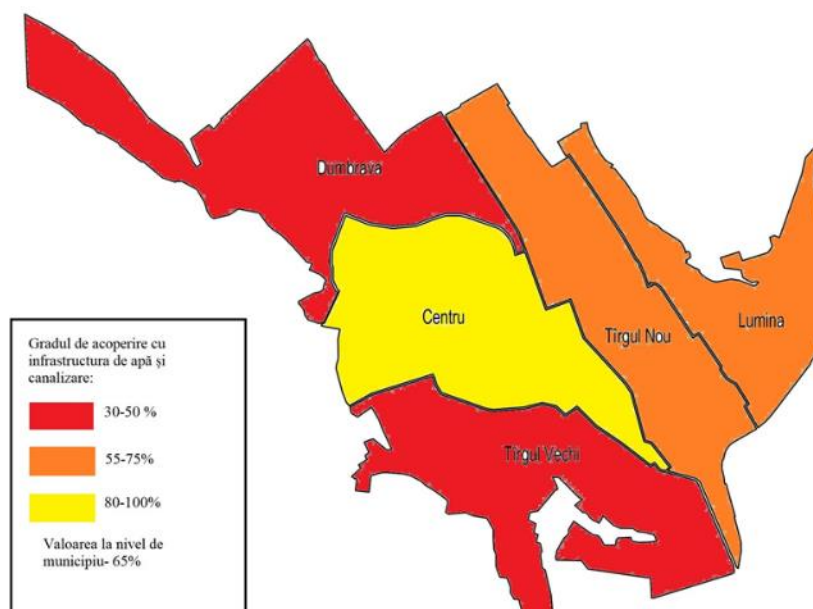
Sursa: Direcția Învățământ din cadrul Consiliului Raional Hîncești

Numărul de instituții educaționale este un indicator progresiv, iar numărul scăzut al acestora atestă un fenomen negativ. Prin urmare, cea mai degradată zonă este Tîrgul Vechi, unde există o singură instituție de învățământ- Gimnaziul „Mihai Viteazul”. Totuși, locuitorii din Tîrgul Vechi au acces la instituțiile din apropiere, lipsa unui număr mai mare de instituții educaționale în zonă nefiind o problemă majoră.

2.3.5. Sfera tehnică

La analiza indicatorilor tehnici s-a constatat că cea mai mare relevanță pentru stabilirea zonelor degradate o are gradul de acoperire cu infrastructura de apă și canalizare. Infrastructura de apă și sanitație este un factor important pentru un nivel ridicat al calității vieții, care este o precondiție pentru realizarea tuturor activităților cotidiene. Totodată, lipsa sistemelor de apă și canalizare are consecințe grave și asupra mediului, compromițînd dreptul populației la o ambianță curată și sănătoasă.

Figura 11. Gradul de acoperire cu infrastructura de apă și canalizare în mun. Hîncești

Sursa: Specialist în construcții și infrastructura drumurilor din cadrul Primăriei Hîncești, arhitectul-șef

Autoritățile locale întreprind constant măsuri pentru extinderea infrastructurii de apă-canalizare, apelînd la diverse surse de finanțare naționale și externe. Totuși costurile mari nu permit schimbări semnificative în timp mai scurt, ceea ce relevă necesitatea unor intervenții la nivel național, această problemă fiind prezentă în toate localitățile Republicii Moldova.

Analizînd situația din municipiul Hîncești, s-a constatat că Dumbrava și Tîrgul Vechi dețin cel mai scăzut grad de acoperire cu apă și canalizare.

2.4. Identificarea zonelor degradate

Analiza situației din cele cinci zone ale municipiului s-a realizat ținînd cont de recomandările din Ghidul privind revitalizarea urbană pentru orașele din Republica Moldova, cît și în baza Liniilor directe privind revitalizarea urbană.

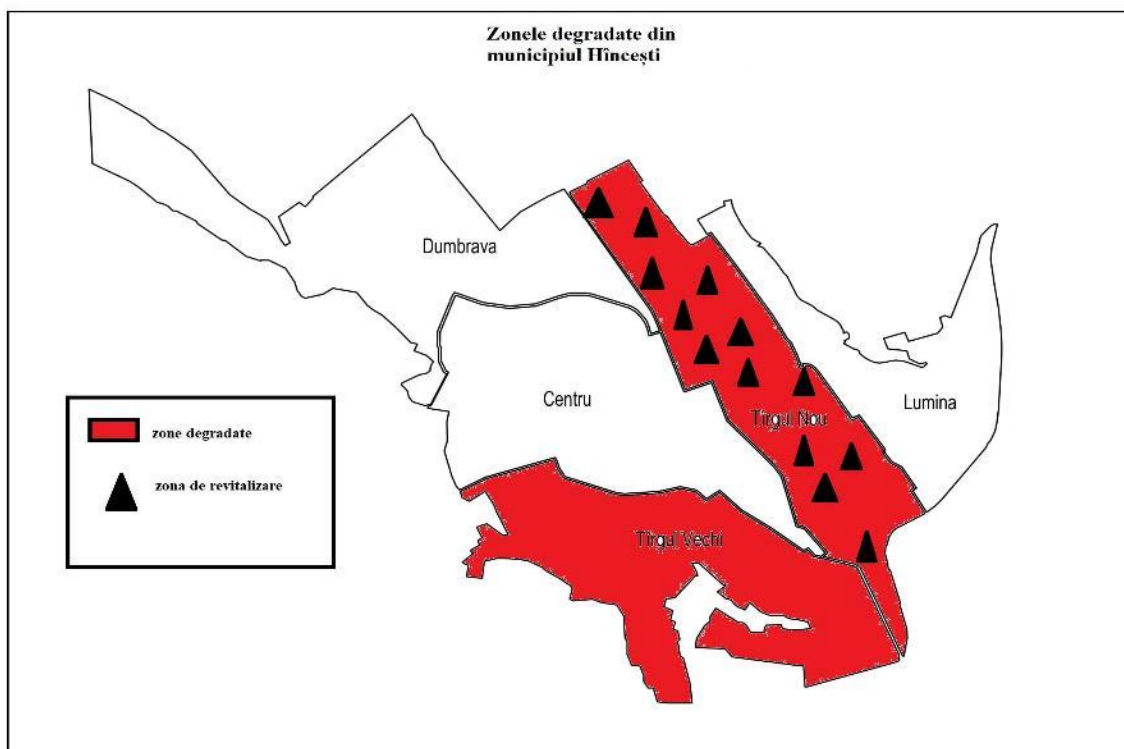
Pentru determinarea zonelor degradate, în procesul de lucru, s-a efectuat o analiză generală a tuturor categoriilor de indicatori. Pentru a fi cât mai obiectivi, grupul de lucru a oferit punctaj fiecărei zone per indicator. Totuși, o atenție sporită s-a acordat indicatorilor sociali, aceștia fiind cei mai relevanți pentru programul de revitalizare urbană. Atunci când indicatorul raportat la 1000 locuitori depășea aproximativ de 2 ori media indicatorului pe oraș, punctajul era de 2 puncte, pentru a scoate în evidență nivelul avansat de degradare.

Astfel, într-un final, cel mai mare punctaj au obținut Tîrgul Vechi și Tîrgul Nou. Prin urmare, aceste două zone au obținut statut de zone degradate.

2.5. Determinarea zonei de revitalizare

Conform definiției oferite de Ghidul privind revitalizarea urbană și a Liniilor directoare privind revitalizarea urbană, zona de revitalizare este zona care cuprinde întregul teritoriu sau o parte din zona degradată, caracterizată printr-o concentrare specifică a fenomenelor negative, pentru care, datorită importanței semnificative pentru dezvoltarea locală, se intenționează implementarea revitalizării.

Figura 12. Zonele degradate și zona de revitalizare din mun. Hîncești

Sursa: Decizia Comitetului de Coordonare

Astfel, în urma analizei tuturor categoriilor de indicatori, au fost determinate două zone cu cel mai înalt nivel de degradare- Tîrgul Vechi și Tîrgul Nou. Grupul de lucru, format din membri ai Comitetului de coordonare (responsabil de revitalizare urbană, specialistul în construcții și infrastructura drumurilor), facilitatorul din partea Solidarity Fund PL și reprezentantul ADR Centru, au efectuat vizite în teren în zonele degradate, pentru a stabili situația de facto existentă. Astfel, în urma analizei datelor colectate, cât și a situației existente în zone, Comitetul de coordonare a decis că Zona de revitalizare urmează a fi Tîrgul Nou.

Această decizie a fost fundamentată atât pe concentrarea sporită a fenomenelor negative în zona Tîrgul Nou, cît și pe potențialul de care dispune acest sector. Prin urmare, următoarele argumente au stat la baza prezentei decizii:

- numărul mare al fenomenelor negative de natură socială (șomeri, persoane social-vulnerabile, persoane cu nevoi speciale, datorii la servicii comunale);
- starea degradată a râului Cogîlnic, care generează multiple inundații în curțile locuitorilor, inclusiv inundarea subsolului unei instituții de educație timpurie;
- neacoperirea în întregime a zonei cu infrastructura de apă și canalizare;
- potențial sporit al zonei, datorită numărului mare de agenți economici care activează în zonă;
- numărul mare al populației tinere, fapt demonstrat de gradul mare de ocupare în instituțiile de educație timpurie;
- amplasarea avantajoasă a zonei, care realizează conexiuni cu traseele naționale Chișinău-Hîncești-Leușeni, Chișinău-Hîncești-Leova, iar la nivel local este în apropiere de zona Centru.

În concluzie, Tîrgul Nou este o zonă a contrastelor, înglobînd în sine atât fenomene negative, cît și pozitive.

Tabelul 6. Zona de revitalizare

	Nr. de locuitori	% din totalul populației	Suprafața, km ²	% din totalul suprafeței municipiului
Zona degradată 1- Tîrgul Vechi	4110	23,69	2,34	21,45
Zona degradată 2-Tîrgul Nou	3790	21,84	2,14	19,61
Zona de revitalizare	3790	21,84	2,14	19,61

Sursa: Decizia Comitetului de Coordonare

III. ANALIZA APROFUNDATĂ A ZONEI DE REVITALIZARE

3.1. Descrierea zonei de revitalizare urbană

În urma analizei tuturor categoriilor de indicatori (sociali, economici, de mediu, spațial-funcționali și tehnici), în baza discuțiilor cu locuitorii, cât și a rezultatelor obținute în cadrul vizitelor în teren, Comitetul de Coordonare a decis ca zona de revitalizare să cuprindă întreg teritoriul zonei Tîrgul Nou. Această decizie a luat în considerație și potențialul de dezvoltare de care dispune zona, inclusiv consecințele benefice și importanța semnificativă pe care le poate exercita asupra progresului municipiului Hîncești.

Astfel, zona Tîrgul Nou a fost supusă unei analize multidimensionale, din perspectiva a cinci categorii de indicatori- sociali, economici, de mediu, spațial-funcționali și tehnici. Ca rezultat, a fost esențial de determinat problemele, necesitățile și potențialul zonei. În baza necesităților și a potențialului elucidat, a fost stabilită viziunea de dezvoltare, au fost identificate obiectivele principale ale revitalizării urbane și, respectiv, planificate propunerile proiectelor de revitalizare urbană.

Analiza aprofundată a zonei de revitalizare- Tîrgul Nou, a presupus un proces amplu de studiere a situației de facto existente în această zonă, în baza datelor cantitative și calitative, obținute din sursele oficiale disponibile, din rezultatele ședințelor Comisiei Consultative, precum și din cunoștințele funcționarilor autorității publice locale.

Un rol important în procesul de analiză aprofundată a Tîrgului Nou a avut-o Comisia Consultativă, formată din locuitori ai zonei de revitalizare, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ, inclusiv reprezentanți ai IET nr. 1 „Albinuța”- managerul și un educator, reprezentanți ai LT „Mihail Sadoveanu”- contabilul și un elev. De asemenea, în grupul de lucru a fost inclus reprezentantul ONG-ului care activează în Tîrgul Nou - fundația "Inimi la unison", precum și specialiști din cadrul primăriei- arhitectul-șef și specialistul în construcții și infrastructura drumurilor.

Comisia Consultativă a participat intensiv la identificarea fenomenelor negative existente în zonă, la stabilirea necesităților și consultarea activităților programului de revitalizare urbană. Calitatea analizei aprofundate a fost determinată și de alte metode de colectare a informației, precum vizitele în teren și interviuarea localnicilor. Astfel, abordarea participativă a făcut posibilă stabilirea viziunii de dezvoltare, identificarea nevoilor locuitorilor și evidențierea potențialului.

Tîrgul nou este o zonă a contrastelor și include atât fenomene negative, dar și pozitive, care scot în lumină adevăratul potențial al zonei.

Prin urmare, analiza categoriilor de indicatori va releva problemele și necesitățile zonei, dar și potențialul- resursele care contribuie la revitalizarea zonei Tîrgul Nou.

3.2. Analiza situației din anumite perspective

3.2.1. Sfera socială

Domeniul social reprezintă un aspect important al revitalizării urbane, deoarece orice proces implică oameni și orice activitate se realizează în folosul oamenilor. Este important de menționat că toate cele cinci sfere de analiză sunt interconectate, iar problemele existente, de ordin economic, de mediu, spațial-funcțional și tehnic au consecințe grave și asupra domeniului social, afectând locuitorii.

Zona Tîrgul Nou se caracterizează prin mai multe fenomene sociale negative, cele mai pronunțate fiind sărăcia, migrația, excluziunea socială și lipsa responsabilității sociale a locuitorilor.

Problema principală a zonei de revitalizare este sărăcia, aceasta afectează nu doar Tîrgul Nou și localitatea, dar este o problemă de nivel național. Sărăcia, ca fenomen identificat în zona de revitalizare, este demonstrată de numărul mare de șomeri și persoane social-vulnerabile, cât și de datoriile înregistrate la serviciile comunale, în special la serviciile de salubritate și serviciile de alimentare cu apă și canalizare.

În Tîrgul Nou numărul șomerilor la data elaborării programului de revitalizare urbană, conform datelor oferite de AOFM, era de 48 de persoane, ceea ce constituie mai mult de 50 % din numărul total de șomeri din localitate.

Repartizarea pe categorii de vîrstă este relativ omogenă- în categoria de vîrstă 17-40 ani se includ 19 șomeri, iar categoria 41-63 ani cuprinde un număr de 27 șomeri.

Un indicator social relevant este și numărul de persoane social-vulnerabile din Tîrgul Nou, care reprezintă 90 de persoane, din cifra totală de 267 existentă la nivelul municipiului.

Nivelul scăzut al veniturilor locuitorilor din Tîrgul Nou este demonstrat și de datoriile înregistrate la plata serviciilor comunale, și anume- taxa pentru serviciile de salubritate și taxa pentru serviciile de alimentare cu apă și canalizare. Neonorarea obligației de achitare a serviciilor comunale scoate în evidență nu doar incapacitatea de plată a populației, dar și lipsa responsabilității locuitorilor.

O problemă majoră, identificată în cadrul vizitelor în teren, este problema migrației. În Tîrgul Nou se atestă un număr mare de case părăsite, ceea ce denotă faptul că locuitorii pleacă, din cauza lipsei condițiilor optime de trai și a nivelului scăzut de venituri.

Excluziunea socială este un alt fenomen negativ atestat în zona de revitalizare, în Tîrgul Nou înregistrîndu-se circa 20 de persoane cu nevoi speciale, ceea ce reprezintă o treime din numărul total existent.

Lipsa responsabilității sociale a locuitorilor din zona de revitalizare este redată de implicarea pasivă și participarea scăzută a locuitorilor la viața socială a zonei, cît și a localității. În Tîrgul Nou nu se organizează activități comune și nu se observă o viață socială activă.

Sistemul social din municipiul Hîncești presupune mai multe oportunități pentru atenuarea problemelor existent la nivel de municipiu.

Astfel, specialiștii în protecția socială a populației monitorizează situațiile de risc social sporit, duc discuții și vin în întâmpinarea locuitorilor. Cu regularitate se efectuează vizite la persoanele vizate, în special se atrage atenția la minorii din familiile social-vulnerabile.

O modalitate de suport din partea autorității publice locale este ajutorul material, care se acordă în cazul îndeplinirii anumitor condiții și cu o anumită periodicitate, cât și posibilitatea de scutire de taxa de alimentație în grădinițe pentru anumite categorii de persoane (familii numeroase, social-vulnerabile sau neîncadrate în câmpul muncii).

Totodată, Centrul de plasament temporar Brîndușa, permite prestarea de servicii sociale specializate de îngrijire, pentru o perioadă determinată de timp, copiilor separați de părinți.

Cu sediul în Tîrgul Nou, activează și fundația „Inimi la unison”, care are ca domeniu principal de activitate, promovarea unui mod sănătos de viață. Totuși, fundația se preocupă și de oferirea suportului persoanelor social-vulnerabile, prin diverse acțiuni realizate, inclusiv în cooperare cu Primăria municipiului Hîncești.

O altă acțiune de susținere a celor aflați în dificultate este și oferirea unui prînz cald la domiciliu, acțiune realizată de către autoritatea locală în colaborare cu A.O. „Societatea raională a invalizilor și păturilor vulnerabile din Hîncești”.

Necesități: Pentru atenuarea efectelor, dar și pentru eliminarea cauzelor problemei sărăciei (în toată complexitatea sa- șomaj, categorii social-vulnerabile, venituri mici) este necesară o abordare complexă, care să fie orientată în mai multe direcții. În primul rînd, este necesară oferirea de suport persoanelor apte de muncă în scopul încadrării acestora în câmpul muncii. Pe de altă parte, persoanelor care nu pot munci, este vital să li se ofere resurse suficiente pentru un trai decent. Facilitarea creării locurilor de muncă este posibilă prin atragerea investitorilor în zonă.

De asemenea, o necesitate stringentă este și propunerea măsurilor optime de incluziune socială, pentru ca persoanele afectate de sărăcie sau excludere socială, să dețină suficiente oportunități pentru un standard adecvat de viață și bunăstare.

În zona de revitalizare se impune și organizarea unor activități de petrecere a timpului util- prin amenajarea zonelor de agrement și organizarea unor acțiuni comune, cum ar fi acțiuni de înverzire, acțiuni de amenajare a zonei și activități culturale tematice.

Potențial: Una dintre resursele principale de care dispune zona de revitalizare este populația de aici, care este preponderent tînăra și, în același timp, se caracterizează prin numărul mare de copii. Astfel, populația tînăra este un avantaj considerabil, deoarece reprezintă categoria aptă de muncă și plină de idei inovative.

Un potențial de dezvoltare îl reprezintă și organizațiile neguvernamentale, în special fundația care activează în Tîrgul Nou, deoarece în parteneriat cu acestea este posibil de dezvoltat servicii sociale destinate incluziunii păturilor vulnerabile și alte măsuri de susținere a populației. Combaterea șomajului prin reprofilarea locuitorilor este posibil de realizat în parteneriat cu Școala Profesională Hîncești, care oferă oportunitatea de a beneficia de învățămîntul dual, astfel, este posibilă organizarea de noi cursuri de specialitate, de scurtă durată. În așa mod, persoanele fără un loc de muncă, pot beneficia de dezvoltare profesională.

Un alt potențial al zonei de revitalizare îl reprezintă parteneriatul pe care primăria îl deține cu A.O. „MentorMe”, în cadrul proiectului „MentorMe JobAccelerator”, al cărui scop este de a organiza cursuri specializate în consiliere și orientare în carieră a tinerilor.

3.2.2. Sfera economică

Domeniul economic al zonei de revitalizare se caracterizează printr-o activitate fructuoasă, demonstrată de numărul mare de agenți economici, circa 60 la număr. Aceștia, după domeniul de activitate, pot fi clasificați în comercianți, prestatori de servicii și producători de bunuri.

Printre cei mai impunători agenți economici din Tîrgul Nou, putem menționa producători precum Fabrica de paste făinoase a Garma-Grup SRL, SRL „La Moș Igor” (specializată în fabricarea de uși, ferestre, jaluzele), SC Brodețchi SRL (filiala Hîncești). Totodată, în zonă activează Piața agro-alimentară „Chiril”, care pune la dispoziție un număr mare de locuri pentru comercializarea produselor. În Tîrgul Nou, există un număr mare de prestatori de servicii. Gama largă de servicii oferite cuprinde servicii de deservire tehnică, servicii de taxi, servicii de înfrumusețare, servicii turistice și multe altele. Este important de menționat că de serviciile prestate, cât și de bunurile comercializate, beneficiază nu doar locuitorii zonei de revitalizare, dar ai întregii localități.

Prezența magazinelor industriale, precum KSK și La Ungureanu, permit antrenarea în câmpul muncii a unui număr mare de persoane apte de muncă.

Totuși, o mare parte din zona de revitalizare nu are condiții optime pentru desfășurarea activităților economice, cele mai grave probleme fiind legate de lipsa infrastructurii de apă și canalizare și infrastructura de drumuri. Datorită acestor dezavantaje, agenții economici nu percep zona ca una atractivă pentru investiții în dezvoltare.

Sfera economică din zonă se caracterizează și prin veniturile mici ale populației, cauzată de insuficiența locurilor de muncă care ar oferi salarii suficiente pentru un trai decent și condiții prielnice de muncă.

Necesități: În Tîrgul Nou este necesar de creat condiții prielnice pentru atragerea investitorilor privați. Aceste condiții se referă în principal la extinderea infrastructurii de drumuri și a infrastructurii de apă și canalizare.

Pe de altă parte, locuitorii trebuie instruiți cu privire la necesitățile pieței muncii. De asemenea, este binevenită și organizarea cursurilor specializate pentru doritorii de a iniția o afacere.

O necesitate stringentă se referă la ecologizarea activităților economice. Agenții economici, în condițiile actuale, trebuie să ia măsuri adiționale pentru promovarea unor afaceri sustenabile, cât și pentru conformarea la normele de mediu.

Potențial: Numărul mare de agenți economici demonstrează potențialul economic al zonei. În Tîrgul Nou există spații prielnice pentru dezvoltarea unui parc industrial. Ca rezultat, atragerea investitorilor de talie înaltă oferă nu doar anumite servicii și produse, ci și locuri noi de muncă și venituri rezidenților din zona de revitalizare.

3.2.3. Sfera de mediu

Starea mediului ambiant reprezintă o componentă importantă a analizei aprofundate realizată în zona de revitalizare, deoarece are o influență directă asupra calității vieții și stării de sănătate a locuitorilor.

Sfera de mediu este o precondiție a dezvoltării durabile, în sensul oferit de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare, care în raportul „Viitorul nostru comun” a menționat că „*dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi*”.

Tîrgul Nou se caracterizează prin mai multe probleme de mediu.

Cea mai gravă problemă sunt inundațiile frecvente cauzate de râul Cogîlnic în perioada ploilor torențiale. Inundațiile din zonă afectează grav locuitorii, prin inundarea caselor de locuit, a curților și grădinilor. În rezultat, locuitorii nu pot valorifica terenurile pe care le au, nu se pot bucura de creșterea diferitelor tipuri de plante pentru consum personal și nu pot să le utilizeze în oricare alt scop.

Figura 13. Fotografie: Inundații în zona Tîrgului Nou

IET nr. 1 „Albinuța” de asemenea este afectată de inundații, deoarece în subsolul instituției se acumulează apă, care nu poate fi evacuată și care provoacă miros neplăcut și mucegai în încăperile grădiniței.

Rîul Cogîlnic nu doar provoacă inundații, dar și se află într-o stare de poluare avansată. Această problemă este cauzată de iresponsabilitatea și lipsa unei culturi ecologice în rîndul locuitorilor.

O altă problemă de mediu de proporții considerabile este cauzată de insuficiența acoperirii zonei cu infrastructura de apă și canalizare. Astfel, lipsa unui sistem de evacuare adecvată a apelor uzate, provoacă daune apelor de suprafață și celor subterane. Într-un final, suferă atît mediul înconjurător, cît și oamenii.

În Tîrgul Nou există platforme de colectare a deșeurilor și funcționează, în același timp, un sistem de evacuare sistematică a deșeurilor de către întreprinderea municipală. Totuși, Comisia Consultativă a scos în evidență faptul că în spațiile publice de cele mai multe ori este gunoi, care strică aspectul zonei și al întregului municipiu. Acest fapt, de asemenea, se datorează, lipsei culturii și educației ecologice a populației. În Tîrgul Nou există și o gunoiște neautorizată, unde locuitorii aruncă în mare parte resturi din construcție.

Necesități: Pentru îmbunătățirea sferei de mediu în Tîrgul Nou, se impune realizarea mai multor măsuri. În primul rînd, este necesară înlăturarea cauzelor inundațiilor, prin mai multe măsuri, precum curățarea râului, adîncirea albiei și întărirea malurilor. Totodată, este importantă extinderea sistemelor de apă-canalizare. O necesitate acută este și sensibilizarea populației în domeniul de mediu, promovarea culturii ecologice, inclusiv informarea cu privire la importanța colectării separate a deșeurilor și crearea condițiilor pentru realizarea acestora.

Promovarea culturii ecologice se poate realiza și prin acțiuni comune de salubritate, pentru a cultiva simțul responsabilității. De asemenea, este importantă organizarea campaniilor de informare și conștientizare cu privire la problemele de mediu.

Este importantă și amenajarea adecvată a platformelor de colectare a deșeurilor, a tomberoanelor și urnelor.

Deasemenea, persoanele, inclusiv agenții economici care nu respectă normele de mediu trebuie sancționați mai dur și monitorizați constant.

Potențial: În pofida faptului că râul Cogîlnic provoacă anumite fenomene negative, totuși acestea sunt legate de gestiunea necorespunzătoare a sa. Râul Cogîlnic este o resursă incontestabilă, reprezentând un spațiu verde și fiind al doilea cel mai mare râu care izvorăște în Republica Moldova. Prin urmare, râul poate deveni o destinație frumoasă, dacă va fi amenajat corespunzător.

Un potențial pentru sfera de mediu este și capacitatea administrativă a întreprinderii municipale „Regia ARA” (Autosalubritate, reparații și amenajare), care prin prestarea corespunzătoare a obligațiilor poate îmbunătăți aspectul zonei.

Implementarea, recent, a sistemului de colectare a e-deșeurilor în cadrul Școlii Profesionale, care se află în zona de revitalizare, este un avantaj și beneficiu pentru îmbunătățirea stării mediului înconjurător. Instituția a fost dotată cu un tomberon de colectare a deșeurilor electronice și electrocasnice, care ulterior sunt evacuate și reciclate de întreprinderile specializate în acest sens.

3.2.4. Sfera spațial-funcțională

Sfera spațial-funcțională reprezintă o analiză a accesului la diverse servicii publice din zona de revitalizare, cum ar fi servicii educaționale, culturale, sportive, recreative și altele. Tîrgul Nou se caracterizează prin mai multe probleme specifice, cele mai acute se referă la starea clădirilor instituțiilor educaționale și la lipsa spațiilor de recreere.

În zona de revitalizare se află trei instituții de învățământ- o instituție de educație timpurie (IET nr.1 „Albinuța”), un liceu (LT „Mihail Sadoveanu”) și Școala Profesională Hîncești.

Grădinița nr. 1 „Albinuța” este amplasată într-o zonă favorabilă și accesibilă pentru cetățeni. Dispune de spațiu suficient pentru amplasarea spațiilor de joacă și are o capacitate de 160 de copii.

Totuși, starea tehnică a acesteia este una degradată, fațada și acoperișul sunt deteriorate, iar scările adiacente sunt măcinate, ceea ce creează numeroase probleme pentru siguranța copiilor. Pereții nu sunt izolați termic, astfel, în perioada rece a anului pierderile de căldură fiind

Figura 14. Fotografie: Clădirea grădiniței din zona Tîrgului Nou

considerabile. În același timp, acoperișul este construit din ardezie, al cărui conținut de azbociment este considerat toxic pentru mediul înconjurător și pentru populație.

Spațiile de joacă din curtea grădiniței nu sunt dotate suficient și corespunzător. Foișoarele sunt deteriorate, nisipierele nu sunt acoperite, iar elemente de joacă (măsuțe cu scaunele, tobogane, tăblițe) nu sunt suficiente.

Figura 15. Fotografie: Curtea liceului din zona Tîrgului Nou

Liceul din Tîrgul Nou este cea mai mare instituție din raion, cu o capacitate de circa 1000 elevi.

Această instituție de asemenea întâmpină dificultăți în activitate, datorită anumitor deficiențe- trotuarele din curtea instituției, cât și gardul de delimitare sunt deteriorate, lipsa unui teren de sport, inclusiv a unei piste de alergat pentru realizarea probelor sportive, lipsa unui spațiu de așteptare pentru părinți și copii și lipsa parcării pentru bicicliști.

O altă problemă stringentă din zona de revitalizare este insuficiența spațiilor recreative. În Tîrgul Nou există un singur

teren de joacă, prin urmare atât copiii, cât și celelalte categorii de persoane nu au un spațiu de petrecere a timpului liber, ceea ce duce și la o interacțiune socială scăzută.

Necesități: Pentru reabilitarea zonei de revitalizare se impune întreprinderea mai multor acțiuni, în special renovarea clădirii IET nr.1, reabilitarea infrastructurii IPLT „Mihail Sadoveanu” (care include trotuarele, pistă de alergat, parcare pentru bicicliști, pavilion de așteptare). Totodată, este necesar de amenajat, în Tîrgul Nou, spații recreative- terenuri de joacă, zone de agrement, terenuri de sport și altele).

Potențial: Potențialul sferei spațial-funcționale din zona de revitalizare este redat de numărul de instituții educaționale (astfel, în zonă există posibilități atât pentru implicarea copiilor de vîrstă preșcolară, minorilor de vîrstă școlară, cât și celor care doresc să obțină o profesie. Toate cele 3 instituții dispun de o capacitate impunătoare, inclusiv Școala Profesională, care oferă programe de formare profesională pentru un număr de aproximativ 400 de elevi. Școala profesională este un beneficiu considerabil pentru Tîrgul Nou, deoarece, pe lângă specialitățile oferite, instituția stabilește parteneriate cu agenții economici pentru promovarea învățămîntului dual.

Gradul mare de ocupare al IET nr.1 demonstrează potențialul uman al zonei, în Tîrgul Nou numărul de copii fiind unul considerabil. Totodată, în Tîrgul Nou există suficiente spații unde este posibilă amenajarea unor terenuri de joacă, scuaruri sau zone de odihnă.

3.2.5. Sfera tehnică

Tîrgul Nou este o zonă care îmbină mai multe probleme tehnice, acestea provocînd locuitorilor dificultăți în activitatea și traiul cotidian.

Zona nu este acoperită în totalitate cu rețele de alimentare cu apă și canalizare, ceea ce este un dezavantaj enorm și impediment în dezvoltarea echilibrată a zonei (din punct de vedere social, economic și de mediu). Lipsa acestui tip de infrastructură reprezintă, în același timp, o barieră în atragerea de noi agenți economici în zonă, care, în consecință ar putea soluționa lipsa locurilor de muncă, a șomajului și a veniturilor insuficiente.

Totodată, lipsa canalelor de scurgere, cât și starea râului Cogîlnic provoacă acumulări de apă și inundații în curțile locuitorilor, ceea ce face ca zona să nu fie una suficient de atractivă pentru a locui sau activa aici.

Infrastructura de drumuri și trotuare este una slab dezvoltată, drumurile sunt neasfaltate și avariate, iar trotuarele, în mare parte, lipsesc.

Peste râul Cogîlnic există poduri de acces, dar care sunt în stare degradată. La fel și alte căi de acces, cum ar fi spre piața agro-alimentară din Tîrgul Nou, nu sunt amenajate suficient.

În Tîrgul Nou există atât case individuale de locuit, cât și blocuri locative. Cu toate că sunt în număr mai mic, curțile blocurilor de locuit sunt, în cele mai multe cazuri, în stare deplorabilă. Această problemă este cauzată și de gradul de responsabilitate al locatarilor, care nu doresc să se implice în reamenajarea spațiilor în care locuiesc.

Necesități: Este necesar în Tîrgul Nou de reabilitat infrastructura de drumuri și trotuare, astfel încât zona să devină atractivă pentru agenți economici, dar totodată locuitorii să beneficieze de utilitățile necesare pentru un trai decent.

Problema inundațiilor trebuie soluționată în complex, prin curățarea și adîncirea albiei râului Cogîlnic, cât și prin instalarea canalelor de scurgere, care ar preveni acumularea de apă în timpul ploilor torențiale.

O necesitate acută reprezintă acoperirea în totalitate a zonei cu infrastructura de apă și canalizare, pentru a permite locuitorilor să aibă un trai decent, pentru a atrage investitorii în zonă, dar și pentru protecția mediului ambiant de poluarea prin apele reziduale. Ca rezultat indirect, starea de sănătate a oamenilor se va îmbunătăți.

Pentru remedierea situației curților din blocurile de locuit, este necesară stimularea constituirii asociațiilor de locatari, care pot aplica și întreprinde măsuri de amenajare a curților, cum ar fi amenajarea terenurilor de joacă, înverzirea ogrăzilor, măsuri de salubritate a spațiilor de folosință în comun.

Potențial: Sfera tehnică din Tîrgul Nou, în ciuda faptului că se confruntă cu numeroase probleme, totuși dispune și de potențial. Acesta se manifestă prin următoarele:

- există un operator regional de apă-canal care dispune de capacitate suficientă pentru a gestiona rețelele de apă și canalizare care trebuie extinse în zona de revitalizare;

Figura 16. Fotografie: Stradă din zona Tîrgului Nou

- blocurile de locuit au spații suficiente, pentru amenajarea locurilor de joacă și odihnă, iar locuitorii acestor blocuri sunt într-un număr impunător pentru a realiza anumite schimbări benefice;
- Tîrgul Nou dispune de spații publice care pot fi amenajate în zone de agrement;
- numărul mare de agenți economici din lunca râului Cogîlnic pot contribui la amenajarea diverselor căi de acces, la acțiuni de curățare și amenajare a râului, cît și la renovarea podurilor.

3.2.6. Altele (opțional)

Tîrgul Nou, ca de altfel întreaga localitate, se confruntă cu anumite probleme care îmbină în sine atît sfera socială, cît și cea de mediu și spațial –funcțională. Aceste dificultăți au fost identificate în cadrul ședințelor Comisiei Consultative și în timpul vizitelor în teren. Astfel, problemele identificate reprezintă numărul mare de cîini vagabonzi și lipsa unei toalete publice. Cîinii vagabonzi reprezintă o problemă majoră care implică mai multe aspecte. În primul rînd aceștia atentează la securitatea personală a locuitorilor, în special reprezentînd un pericol pentru copii. Aceștia pot avea un comportament imprevizibil, uneori devenind agresivi și, astfel, locuitorii pot avea de suferit.

În al doilea rînd, aceștia creează probleme de domeniul sănătății publice, deoarece unii agenți patogeni pot fi transmiși de la cîini la oameni, inclusiv prin mușcături. Prin depunerea excrementelor, are loc contaminarea mediului, dar și se formează un factor de deranj, prin miros și aspect inestetic.

O altă problemă identificată în cadrul ședințelor grupului de lucru a fost lipsa unei toalete publice. Datorită faptului că în zonă există o piață agro-industrială, dar și alți agenți economici, în special comercianți, fluxul de persoane este unul impunător. Reprezentanții liceului din zonă au menționat că această problemă îi afectează direct, deoarece amplasarea instituției de învățămînt se află în apropierea pieții și, astfel, acest flux mare de oameni folosesc toaleta de pe teritoriul liceului. De menționat că acest WC amplasat în curtea instituției este într-o stare avariata și, în același timp, nu toți vizitatorii dau dovadă de cultură și educație în comportament, mai ales țînînd cont că este o instituție de învățămînt frecventată de minori.

Necesități: Pentru soluționarea problemei cîinilor vagabonzi este necesar ca, în primul rînd, această problemă să devină o prioritate la nivel de autorități și la nivel de societate. Pe de altă parte, o soluție posibilă de implementat este construirea unui adăpost destinat cîinilor fără stăpîn. Ca urmare, prin crearea unui azi, cîinii și pisicile vor fi prinși și plasați în adăpost, unde își vor aștepta noii proprietari.

Necesitatea unei toalete publice se resimte acut, deoarece reprezintă o utilitate publică importantă. Toaletele publice sunt considerate a fi necesități de bază pentru o societate incluzivă, deoarece ia în considerație inclusiv anumite categorii de persoane care resimt cel mai puternic lipsa acestui serviciu, așa precum femeile însărcinate sau cu copii mici, persoane cu dizabilități. Aceste categorii nu se pot deplasa în timp optim la domiciliul personal, de aceea apelează la WC-ul public. Totodată, oamenii fără adăpost nu dispun de o altă soluție pentru a necesitățile igienice de bază decât toaleta publică. Prin urmare, o toaletă publică în zona de revitalizare este fundamentală pentru un mod de viață decent.

Potențial: Pentru soluționarea problemei lipsei toaletei publice, precum și a problemei numărului mare de cîini vagabonzi, există un anumit potențial. Acesta se exprimă prin existența spațiilor publice unde pot fi create și amenajate aceste noi servicii. Totodată, asociațiile

obștești, dar și agenții economici din zonă, inclusiv din localitate, pot fi implicați în crearea și întreținerea serviciilor.

IV. VIZIUNEA ȘI OBIECTIVELE DE DEZVOLTARE A ZONEI DE REVITALIZARE

Viziunea de dezvoltare a zonei de revitalizare reprezintă, conform Ghidului privind revitalizarea urbană pentru orașele din Republica Moldova, o descriere a stării în care se dorește să se afle zona după implementarea Programului de revitalizare urbană.

Pentru asigurarea participării comunitare la formularea viziunii de dezvoltare a zonei Tîrgul Nou, a fost organizată ședința Comisiei Consultative pentru elaborarea viziunii și stabilirea obiectivelor Programului de RU. În așa mod, viziunea materializează așteptările reale ale locuitorilor și necesitățile concrete ale acestora. În cadrul ședinței, membrii Comisiei Consultative au proiectat cum va arăta zona după atingerea obiectivelor propuse și implementarea propunerilor de proiect.

Astfel, pînă în anul 2025, ca rezultat al implementării Programului de revitalizare urbană, Tîrgul Nou va deveni o zonă cu spații de odihnă și agrement funcționale și moderne. Zona va progresa într-o zonă dezvoltată economic, prin atragerea agenților economici și a investitorilor noi, cît și prin crearea unor noi oportunități de angajare pentru locuitori.

Totodată, infrastructura tehnico-edilitară va fi renovată sau creată, în funcție de situația inițială existentă (se va atrage atenție în special la rețelele infrastructurii de apă și canalizare, sistemele de scurgere a apelor pluviale, infrastructura de drumuri, trotuare pentru pietoni și piste pentru bicicliști).

Instituțiile de învățămînt din Tîrgul Nou vor fi bine amenajate și renovate, pentru a corespunde necesităților beneficiarilor- pentru copii și școlari un loc sigur și confortabil pentru dezvoltare, iar pentru personalul didactic va deveni un loc prielnic, cu condiții favorabile de muncă.

Cu suportul asociațiilor obștești, se vor realiza măsuri de incluziune socială, de creare a serviciilor sociale noi și de sporire a gradului de conștientizare a locuitorilor din zonă, astfel încît locuitorii zonei de revitalizare să devină prietenoși, implicați și cu spirit civic.

Viziunea de dezvoltare a zonei de revitalizare implică neapărat și aspectul de dezvoltare durabilă, pentru a demonstra responsabilitate și grijă pentru generațiile viitoare, prin urmare Tîrgul Nou se va dezvolta ținînd cont de crearea unui mediu ecologic favorabil. Acest aspect implică inclusiv acțiuni de educare în spirit ecologic a populației- campanii de informare cu privire la importanța protecției mediului înconjurător, acțiuni de amenajare, înverzire și salubritate a locurilor publice întreprinse în comun cu locuitorii.

Esențial este ca realizarea viziunii de dezvoltare a Tîrgului Nou să contribuie la progresul întregii localități, astfel încît beneficiul PRU să aibă un impact semnificativ.

Obiectivul general al Programului de revitalizare urbană presupune *creșterea calității vieții locuitorilor, prin dezvoltare economică, incluziune socială și îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare.*

Obiectivele specifice de revitalizare au fost formulate în baza necesităților și a potențialului elucidat în timpul analizei aprofundate a zonei de revitalizare și pot fi redată după cum urmează:

Obiectivul 1. Creșterea calității vieții locuitorilor, a incluziunii sociale, precum și îmbunătățirea interacțiunii sociale;

Acest obiectiv presupune mai multe acțiuni, orientate spre aspectul social al revitalizării. În primul rând, creșterea calității vieții presupune o totalitate de activități, printre care crearea unor noi locuri de muncă, dar și consolidarea capacităților persoanelor de a se angaja în câmpul muncii, prin promovarea cursurilor profesionale. Totodată, incluziunea socială impune luarea de măsuri pentru promovarea tuturor grupurilor sociale. Acest lucru se poate realiza prin crearea de servicii sociale noi, cât și prin îmbunătățirea serviciilor existente.

Interacțiunea socială, ca aspect ce determină calitatea vieții locuitorilor, poate fi îmbunătățită prin crearea posibilităților de interacțiune și, anume, crearea spațiilor de odihnă, agrement și de practicare a sportului, organizarea evenimentelor culturale, cât și prin desfășurarea acțiunilor comune de înverzire și salubritate a spațiilor publice. Prin intermediul acestor activități se poate de asigurat nu doar interacțiunea socială, dar și creșterea nivelului de conștientizare în rândul populației.

Obiectivul 2. Valorificarea potențialului economic al zonei de revitalizare

Pentru valorificarea potențialului economic al zonei este primordial de creat condiții optime pentru atragerea de noi investitori- asigurarea cu infrastructura de drumuri și infrastructura de apă și canalizare, identificarea spațiilor pentru noi agenți economici. Prin valorificarea potențialului economic se vor crea locuri noi de muncă, nivelul de dezvoltare al zonei se va ridica, iar zona de revitalizare va deveni mai recunoscută local, cât și național.

Obiectivul 3. Reabilitarea infrastructurii tehnico-edilitare

Prin renovarea infrastructurii de apă și canalizare populația din zonă va avea condiții decente de trai, iar starea mediului se va îmbunătăți. Prin reabilitarea drumurilor și a canalelor de scurgere se va rezolva problema inundațiilor din Tîrgul Nou, ceea ce, indiscutabil, va duce la crearea unei zone dezvoltate. Totodată, îmbunătățirea rețelei rutiere, a celei pietonale, cât și crearea pistelor pentru bicicliști va facilita dezvoltarea socio-economică a zonei, va avea efecte pozitive asupra securității circulației rutiere și va constitui o premisă pentru promovarea modului sănătos de viață.

Obiectivul 4. Modernizarea instituțiilor de învățământ

Acest obiectiv presupune o totalitate de activități și proiecte orientate spre îmbunătățirea condițiilor existente în instituțiile educaționale din zonă. În special, se referă la măsuri de eficientizare energetică a clădirilor, renovarea infrastructurii tehnice –fațadele, acoperișurile clădirilor și dotarea cu echipamentele necesare (elemente de joacă, parcare pentru bicicliști și altele).

V. PROIECTELE DE REVITALIZARE URBANĂ

Propunerile de proiect incluse în PRU Hîncești sunt orientate spre atingerea obiectivelor de revitalizare, soluționarea problemelor și a necesităților identificate, precum și spre valorificarea potențialului zonei de revitalizare. Proiectele de revitalizare fie sunt amplasate în Tîrgul Nou, fie au efecte asupra acestei zone și, derivă, neapărat, din problemele existente aici.

Coordonatorul și responsabil de implementarea proiectelor de revitalizare este autoritatea publică locală din mun. Hîncești, care dispune de potențial pentru realizarea activităților de proiect și pentru identificarea surselor de finanțare.

Proiectele de revitalizare se clasifică în proiecte de bază –care sunt esențiale pentru soluționarea problemelor identificate și proiecte complementare, pentru care nu sunt determinate încă toate elementele, inclusiv implementatorul, dar care, în perspectivă, pot contribui la atingerea obiectivelor Programului de revitalizare urbană.

Toate propunerile de proiect incluse în PRU Hîncești au caracter integrat și se consolidează reciproc, fiind orientate spre ridicarea nivelului de trai al locuitorilor din zonă.

5.1. Proiecte de bază

Nr proiectului	1
Titlul proiectului	Valorificarea luncii râului Cogîlnic prin amenajarea zonelor de agrement și excluderea riscului de inundație
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none">• Înlăturarea riscului de inundații în zona luncii r. Cogîlnic;• Crearea spațiilor de interacțiune socială.
Localizarea	Lunca râului Cogîlnic de pe teritoriul mun. Hîncești
Instituția responsabilă	Primăria municipiului Hîncești
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none">✓ Circa 845 gospodării casnice situate în zona inundabilă;✓ Locuitorii din 19 case cu două-cinci nivele;✓ 3 instituții de învățământ;✓ 14 întreprinderi private;✓ Locuitorii zonei de revitalizare (3790) , cât și din alte zone.
Descrierea proiectului	Proiectul presupune realizarea a 2 etape care se completează reciproc : I etapă include lucrări de adîncire a albiei râului Cogîlnic și construcția canalelor de desecare a luncii cu scurgerea apelor pluviale spre râu. Prima etapă propune soluționarea problemei inundațiilor cu care se confruntă locuitorii din zonă, dar și Grădinița nr. 1 din zona de revitalizare. Lipsa canalelor de scurgere și ridicarea nivelului apelor din râu creează efecte negative în special în timpul ploilor torențiale. Prin urmare, prima etapă este una esențială pentru a oferi locuitorilor condiții optime de trai și desfășurare a activităților cotidiene. II etapă își propune amenajarea unui parc municipal, cu zone de agrement și terenuri de sport, trotuare, havuzuri, forme arhitecturale mici, inclusiv piste pentru bicicliști. Această etapă este importantă pentru soluționarea problemei lipsei spațiilor de interacțiune socială și de petrecere a timpului în mod util. Activitățile vor fi de diverse

	tipuri (culturale, sportive, recreative) și vor fi destinate pentru toate categoriile de vîrstă. Prima etapă implică un parteneriat cu Agenția „Apele Moldovei”, iar în cea de-a doua etapă a proiectului este posibilă implicarea agenților economici.
Cost estimativ	19, 5 mln MDL
Sursa de finanțare	FNDR; Agenția Apele Moldovei; Bugetul municipal; Consiliul raional Hîncești; Contribuțiile agenților economici.
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Albia râului Cogîlnic adîncită pe o lungime de 8425 m; • Lucrări de artă realizate- betonarea taluzurilor r. Cogîlnic pe o lungime de 1888.0 între str. Cogîlniceanu și G. Coșbuc; • Canale de scurgere a apelor pluviale în beton; • Șase terenuri de sport amenajate (tenis de cîmp, volei, baschet, handbal, minifotbal, tenis de masa); • Parcări pentru automobile; • Două lacuri artificiale cu havuzuri; • Trotuare pavate- 3250 m; • Drumuri de acces- 300 m; • Trei pasarele amenajate peste r. Cogîlnic (poduri); • Spații verzi amenajate pe o suprafață de 12.0 ha; • Patru complexe de joacă pentru copii din diferite categorii de vîrstă; • Pistă de alergat amenajată pe o distanță de 1 km; • Pistă pentru bicicliști; • Trotuare pentru pietoni; • Forme arhitecturale mici instalate; • Teren amenajat pentru practicarea skatebordului; • Piloni de iluminare stradală instalați .
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Analiza documentelor relevante (procese-verbale de dare în exploatare a obiectelor, facturi fiscale, etc.); • Rapoarte de activitate (periodice/finale) întocmite pe perioada derulării proiectului); • Consultarea actorilor-cheie- sondaje și chestionarea beneficiarilor referitor la impactul proiectului, în special înlăturarea riscului de inundații în gospodăriile casnice și crearea condițiilor de odihnă pentru locuitorii din zona de revitalizare.

Nr proiectului	2
Titlul proiectului	Dezvoltarea activității economice în sectorul cu potențial industrial regional al municipiului Hîncești, prin construcția capitală a unui drum de acces
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Îmbunătățirea situației social-economice și a atractivității investiționale în zonă, prin construcția unui drum de acces de la R3, R33, R34 și L559 spre R44. • Devierea traficului rutier regional, slăbirea intensității de circulație a transportului tranzit și de mare tonaj. • Facilitarea accesului transportului către zonele industrial-economice.
Localizarea	Zona cu potențial industrial din zona de revitalizare a mun. Hîncești

Instituția responsabilă	Primăria municipiului Hîncești
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Locuitorii zonei de revitalizare; ✓ Locuitorii mun. Hîncești; ✓ Agenții economici din zonă; ✓ Potențialii investitori.
Descrierea proiectului	În cadrul proiectului se propune construcția capitală a drumului de acces de la R3, R33, R34 și L559 spre R44. Acest lucru va exercita efecte benefice în mai multe direcții. În primul rând, va spori atractivitatea investițională a zonei de revitalizare, prin crearea unor condiții optime de desfășurare a activităților economice și industriale. Totodată, va fi soluționată o altă problemă specifică zonei și localității și, anume, intensitatea circulației rutiere din zona de revitalizare și din centrul localității va fi redirecționată. Prin urmare, proiectul implică o abordare locală, regională și națională.
Cost estimativ	23,8 mln MDL
Sursa de finanțare	FNDR, Bugetul municipal, Bugetul raional, Î.S. Administrația de stat a drumurilor.
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • 2,2, km drum de acces construit (lucrări de terasament, lucrări de consolidare a acostamentelor cu piatră spartă, amplasarea îmbrăcămintei rutiere, amplasarea pietrei de bordură, executarea trotuarelor, etc.); • Oportunități de atragere a investitorilor în zonă; • Zonă de revitalizare dezvoltată economic; • Reducerea intensității circulației rutiere în centrul localității.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Procese-verbale de dare în exploatare a lucrărilor de construcție; • Rapoarte periodice și finale cu privire la implementarea proiectului; • Analiza situației social-economice din regiune (venituri la bugetul municipal, nivelul de venituri obținute de populație).

Nr proiectului	3
Titlul proiectului	Reparația capitală exterioară a Instituției de Educație Timpurie nr.1 Albinuța
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea condițiilor prielnice de activitate pentru circa 160 copii de vârstă preșcolară și 22 persoane angajate; • Eficientizarea termică și amenajarea estetică a instituției de educație timpurie.
Localizarea	IET nr.1 „Albinuța”, mun. Hîncești, str. Alexandru cel Bun, 50
Instituția responsabilă	Primăria municipiului Hîncești
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Primăria Hîncești; ✓ IET nr.1 „”; ✓ Copiii de vârstă preșcolară (circa 160); ✓ Părinții copiilor de vârstă preșcolară; ✓ Personalul instituției (22 angajați).

Descrierea proiectului	<p>În cadrul acestui proiect se propune reparația capitală a fațadelor instituției, termoizolarea pereților exteriori, schimbarea acoperișului, inclusiv reparația copertinelor și a scărilor adiacente.</p> <p>Toate aceste măsuri au o importanță majoră pentru o amenajare estetică și durabilă a instituției, diminuarea consumului de energie, sporirea gradului de confort termic, ceea ce duce la crearea condițiilor optime de activitate.</p> <p>Un impact major al termoizolării exterioare este combaterea riscului de apariție a mușgaiului și umidității, care poate afecta grav copiii care frecventează grădinița, cât și personalul care activează aici.</p> <p>Pe de altă parte, acoperișul grădiniței este din foi de ardezie, al cărui conținut de azbociment este dăunător pentru mediul ambiant. Prin urmare, schimbarea acoperișului va genera mai multe avantaje-pentru un mediu sănătos, pentru aspectul estetic al instituției, cât și pentru conservarea corespunzătoare a energiei.</p> <p>Astfel, avantajul proiectului este indiscutabil atât pentru dezvoltarea armonioasă a copiilor, cât și pentru crearea condițiilor optime de lucru.</p>
Cost estimativ	1,3 mln MDL
Sursa de finanțare	FISM; AEE; Bugetul municipal.
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Condiții prielnice pentru dezvoltarea copiilor; • Condiții bune de muncă pentru personalul instituției; • Instituție preșcolară modernizată; • Pereți exteriori izolați termic; • Acoperiș schimbat cu copertine; • Scări adiacente renovate.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Proces-verbal de dare în exploatare; • Rapoarte de progres/raport final cu privire la derularea proiectului; • Compararea consumului de energie înainte și după realizarea măsurilor de eficiență energetică.

Nr proiectului	4
Titlul proiectului	Lucrări de renovare la IPLT Mihail Sadoveanu
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea condițiilor pentru desfășurarea procesului educațional; • Reabilitarea trotuarelor și a spațiilor exterioare din curtea instituției; • Renovarea acoperișului liceului.
Localizarea	IPLT Mihail Sadoveanu, mun. Hîncești, str. Mihail Sadoveanu, 26
Instituția responsabilă	IPLT Mihail Sadoveanu; Primăria mun. Hîncești; Consiliul raional Hîncești.
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ IPLT Mihail Sadoveanu; ✓ Actualii și viitorii elevi ai instituției; ✓ Părinții elevilor instituției; ✓ Angajații liceului.
Descrierea proiectului	În cadrul proiectului se propun realizarea măsurilor de renovare exterioară a instituției IPLT „Mihail Sadoveanu”. Este important de menționat că instituția este cea mai mare și impunătoare din raion, a cărei capacitate se ridică la 1000 de elevi. În cadrul liceului își fac

	<p>studiile nu doar elevi din zona de revitalizare și din mun. Hîncești, dar și din alte localități ale raionului. Prin urmare, îmbunătățirea infrastructurii fizice externe joacă un rol important în dezvoltarea și sporirea atractivității instituției.</p> <p>Proiectul de renovare a instituției este axat pe 2 activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reabilitarea și amenajarea spațiilor exterioare; - Renovarea acoperișului instituției. <p>Pentru reabilitarea și amenajarea spațiului exterior este necesar de reparat trotuarele din curte, care sunt într-o stare degradată. De asemenea, se simte lipsa zonelor pentru activități de recreere și intervențiilor privind amenajarea spațiilor verzi.</p> <p>Pe de altă parte, o parte a acoperișului este deteriorată și generează inundații în sălile de sport, ceea ce e un impediment în realizarea corespunzătoare a procesului educațional.</p> <p>Astfel, prin lucrările de renovare propuse, se va realiza o îmbunătățire a stării exterioare a instituției și, concomitent, procesul de studii va deveni mai eficient și atractiv.</p>
Cost estimativ	6,5 mln MDL
Sursa de finanțare	FISM Bugetul raional Alte surse de finanțare
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Acoperiș renovat și risc de inundații înlăturat; • Trotuare și borduri reparate; • Curtea liceului amenajată corespunzător necesităților.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Procese-verbale de dare în exploatare a construcțiilor; • Rapoarte de progres/raport final privind implementarea proiectului; • Chestionare/ sondaje de opinii realizate cu beneficiarii.

Nr proiectului	5
Titlul proiectului	Azil pentru animale fără adăpost
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Soluționarea problemei câinilor și pisicilor vagabonzi din zonă și localitate; • Oferirea de adăpost animalelor rămase fără îngrijire.
Localizarea	Municipiul Hîncești
Instituția responsabilă	Primăria mun. Hîncești Î.M. Regia-Ara
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Locuitorii zonei de revitalizare; ✓ Locuitorii din alte zone ale municipiului; ✓ Animalele fără adăpost.
Descrierea proiectului	<p>În mun. Hîncești, inclusiv în zona de revitalizare- Tîrgul Nou o problemă acută este cea a animalelor fără adăpost, în special a cîinilor vagabonzi. Numărul acestora crește în fiecare an și creează un șir de probleme. În primul rînd, ei atentează la securitatea oamenilor (în special, a copiilor), deoarece unii cîini pot avea comportament agresiv. Pe de altă parte, animalele fără adăpost au influență negativă asupra sănătății publice- pot transmite diverși patogeni oamenilor și pot contamina mediul prin depunerea de excremente. Totodată, aceștia reprezintă și un factor de deranj,</p>

	datorită zgomotelor produse, a mirosurilor create și a interacțiunilor agresive. În cadrul proiectului, se propune construcția unui azil pentru animale fără adăpost (câini și pisici). Acest azil ar permite plasarea câinilor și pisicilor care vagabondează pe străzi, aici aceștia urmează să beneficieze de hrană, adăpost și servicii veterinare. Totodată, animalele ar putea fi ulterior adoptate.
Cost estimativ	2,5 mln MDL
Sursa de finanțare	Bugetul municipal Donații din partea societății civile Contribuții ale organizațiilor societăților civile Alte surse de finanțare
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Azil pentru animale fără adăpost; • Animale plasate în cadrul azilului; • Mediu sigur și salubru.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Proces-verbal de dare în exploatare a azilului; • Rapoarte de activitate; • Regulamentul azilului pentru câini; • Sondaje de opinii realizate cu locuitorii.

Nr proiectului	6
Titlul proiectului	WC public- serviciu indispensabil pentru un trai decent
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Crearea condițiilor necesare pentru un trai decent; • Construcția în zona de revitalizare a unei toalete publice.
Localizarea	Zona de revitalizare a mun. Hîncești
Instituția responsabilă	Primăria mun. Hîncești Î.M. Regia ARA
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Locuitorii zonei de revitalizare; ✓ Locuitorii mun. Hîncești; ✓ Vizitatorii localității;
Descrierea proiectului	<p>În cadrul proiectului se propune construcția unei toalete publice în zona de revitalizare, în apropierea pieței agro-alimentare și a gării auto, unde fluxul de persoane este considerabil. WC public va spori considerabil nivelul de trai al locuitorilor, fiind un serviciu absolut necesar în condițiile actuale.</p> <p>Toaleta urmează a fi construită cu respectarea normelor de mediu, precum și cu utilizarea eficientă a apei și energiei (prin reducerea consumului și implementarea unor echipamente eficiente).</p> <p>Toaleta urmează a întruni mai multe particularități- să fie curată și atractivă, să fie accesibilă 24/7, să dețină condiții de siguranță, intimitate și decență. Totodată, spațiul trebuie să fie potrivit pentru toți utilizatorii, în special pentru persoanele cu necesități speciale.</p>
Cost estimativ	1,8 mln MDL
Sursa de finanțare	FISM Bugetul municipal Bugetul raional Contribuțiile cetățenilor Alte surse/donații

Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Serviciu public nou creat în zona de revitalizare; • WC public construit după cerințele și rigorile necesare.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Proces-verbal de dare în exploatare; • Sondaje de opinii, chestionarea beneficiarilor.

Nr proiectului	7
Titlul proiectului	Amenajarea curții IET nr.1 Albinuța
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Renovarea curții instituției de educație timpurie; • Asigurarea standardelor moderne în procesul educațional timpuriu.
Localizarea	IET nr.1 „Albinuța”, mun. Hîncești, str. Alexandru cel Bun, 50
Instituția responsabilă	Primăria mun. Hîncești
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Primăria Hîncești; ✓ IET nr.1 „”; ✓ Copiii de vîrstă preșcolară (circa 160); ✓ Părinții copiilor de vîrstă preșcolară; ✓ Personalul instituției (22 angajați).
Descrierea proiectului	<p>Proiectul își propune ca scop renovarea infrastructurii curții IET nr.1 din zona de revitalizare. La moment, spațiul exterior- trotuarele, spațiile de joacă și foșoarele nu corespund standardelor și cerințelor existente. Trotuarele sunt deteriorate, foșoarele au termenul de exploatare expirat, iar nisipiarele nu sunt dotate cu capace și sunt expuse constant condițiilor meteorologice. Renovarea spațiilor de joacă, cît și a trotuarelor va permite îmbunătățirea procesului educativ, cît și va oferi condiții de siguranță pentru petrecerea timpului în aer liber.</p> <p>Spațiul exterior este foarte important pentru copiii de vîrstă preșcolară, deoarece prin joacă ei capătă abilități fundamentale-fizice, sociale, emoționale, creative etc.</p> <p>În contextul pandemiei Covid-19 a reafirmat necesitatea de a avea spații exterioare funcționale, deoarece petrecerea timpului în aer liber întărește sănătatea copiilor, cît și permite aerisirea spațiilor interioare.</p> <p>Prin urmare acțiunile propuse în cadrul proiectului cuprind renovarea infrastructurii tehnice exterioare (trotuare, borduri), renovarea foșoarelor și achiziționarea de noi elemente de joacă- nisipiere cu capac, măsuțe și scăunele, tobogane pentru diverse categorii de vîrstă, tăblițe de desen.</p>
Cost estimativ	2,5 mln MDL
Sursa de finanțare	Surse externe FISM Bugetul municipal
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Trotuare și borduri renovate; • 6 complexuri de joacă noi; • 6 nisipiere cu capac noi;

	<ul style="list-style-type: none"> • 6 tăblițe exterioare de desen; • Foișoare renovate; • Măsuțe și scăunele exterioare; • Proces educațional conform standardelor moderne.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Facturi; • Bonuri de plată; • Proces-verbal de dare în exploatare a lucrărilor; • Rapoarte financiare; • Chestionarea beneficiarilor.

Nr proiectului	8
Titlul proiectului	Crearea Parcului Industrial Hîncești
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Amenajarea unui parc industrial regional în zona de revitalizare; • Stimularea dezvoltării industriei și creării noilor afaceri în r-nul Hîncești; • Crearea condițiilor favorabile pentru investitorii locali și străini; • Valorificarea potențialului economic al zonei; • Ridicarea ratei de ocupare a forței de muncă în zonă și regiune.
Localizarea	Zona de revitalizare Valea râului Cogîlnic
Instituția responsabilă	Primăria mun. Hîncești Parteneriat public-privat
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Primăria mun. Hîncești; ✓ Consiliul raional Hîncești; ✓ Întreprinderea administratoare selectată; ✓ Investitori locali și străini; ✓ Potențialii rezidenți ai PI; ✓ Populația mun. Hîncești.
Descrierea proiectului	<p>În cadrul proiectului se planifică crearea unui Parc industrial în zona de revitalizare, pe un teren proprietate publică, cu scopul dezvoltării industriei în regiune. Parcul industrial este atît o modalitate de a oferi infrastructura necesară pentru afaceri, dar și un mod de atragere a investițiilor în vederea dezvoltării noilor afaceri.</p> <p>Acest proiect urmează a fi implementat prin parteneriat public-privat, prin urmare va avea loc un concurs de selectare a unei întreprinderi administratoare.</p> <p>Totodată, urmează a fi analizate minuțios procesele de producție din cadrul PI, în așa mod încît acestea să nu polueze mediul și să nu producă zgomot.</p>
Cost estimativ	50 mln MDL
Sursa de finanțare	Granturi externe Contribuția partenerului privat FNDR Contribuțiile rezidenților Bugetul municipal Bugetul raional
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Parc industrial amenajat;

	<ul style="list-style-type: none"> • Hale pentru incubatoare de afaceri; • Parteneriat public-privat creat; • Condiții favorabile create pentru investitori; • Noi afaceri dezvoltate; • Circa 1220 locuri de muncă create; • Stabilitate economică; • Venituri sporite ale populației din regiune; • Îmbunătățirea serviciilor de aprovizionare cu apă, canalizare și telecomunicații.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Contract între APL și Întreprinderea administratoare; • Hotărârea Guvernului cu privire la acordarea titlului de Parc Industrial; • Contracte cu rezidenții; • Proiecte tehnice de infrastructură; • Analiza efectelor- afaceri noi create, scăderea ratei șomajului, etc.

Nr proiectului	9
Titlul proiectului	Îmbunătățirea infrastructurii drumurilor și trotuarelor din zona de revitalizare
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Renovarea infrastructurii tehnico-edilitare din zona de revitalizare; • Reparația drumurilor și a trotuarelor; • Crearea condițiilor adecvate de deplasare pentru locuitorii din zona de revitalizare, în special- copii, persoane în etate și persoane cu nevoi speciale.
Localizarea	Zona de revitalizare a mun. Hîncești
Instituția responsabilă	Primăria mun. Hîncești
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Primăria mun. Hîncești; ✓ Locuitorii zonei de revitalizare.
Descrierea proiectului	<p>În zona de revitalizare, drumurile sunt în mare parte neasfaltate, iar trotuarele lipsesc. Din cauza condițiilor meteorologice, starea acestora devine din ce în ce mai impracticabilă pentru locuitori, cît și pentru mijloacele de transport. Prin intermediul proiectului se urmărește reabilitarea întregii infrastructuri de drumuri și trotuare din zona de revitalizare. În așa mod, locuitorii din zonă se vor putea deplasa în condiții decente și de siguranță, iar vehiculele nu vor putea fi exploatate pentru o perioadă mai lungă de timp.</p> <p>Străzile neasfaltate din zona de revitalizare sunt, în special, zone locative. Prin urmare, reabilitarea infrastructurii de drumuri și trotuare este esențială pentru asigurarea condițiilor decente de trai.</p>
Cost estimativ	15 mln MDL
Sursa de finanțare	Granturi externe Bugetul municipal Bugetul de stat
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Km de trotuare amenajate/reabilite

Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Proces-verbal de dare în exploatare a lucrărilor de reabilitare a drumurilor și trotuarelor; • Rapoarte intermediare de progres/ rapoarte finale; • Aplicarea metodei comparative; • Chestionarea locuitorilor zonei de revitalizare.
--	--

Nr proiectului	10
Titlul proiectului	Extinderea rețelelor de apă și canalizare în zona de revitalizare
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea calității vieții în zona de revitalizare; • Îmbunătățirea situației igienico-sanitare din zonă; • Îmbunătățirea serviciilor de apă și canalizare.
Localizarea	Zona de revitalizare
Instituția responsabilă	Primăria mun. Hîncești S.A. O.R. Apă-Canal Hîncești
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Locuitorii zonei de revitalizare; ✓ S.A. Operator regional Apă-Canal Hîncești; ✓ Primăria mun. Hîncești.
Descrierea proiectului	Prin acest proiect se propune extinderea rețelelor de apă și canalizare în zona de revitalizare. La moment, doar aproximativ 30% din zona sunt acoperite cu rețele de apă-canal. Prin urmare, acesta este un impediment în dezvoltarea întregii localități, deoarece lipsa rețelelor de canalizare generează multiple dificultăți, cum ar fi poluarea mediului ambiant, lipsa utilităților pentru desfășurarea activităților cotidiene și un nivel scăzut al condițiilor de viață. Fără dubii, în lipsa infrastructurii de apă-canalizare, zona de revitalizare, nu se poate dezvolta armonios, nici pe plan social, nici economic. Prin extinderea infrastructurii de apă-canal în zona de revitalizare, se vor asigura servicii calitative, iar calitatea apelor, cât și a mediului în general, se va îmbunătăți. În același timp, evacuarea apelor uzate printr-un sistem centralizat de canalizare, va duce la îmbunătățirea nivelului de viață și la creșterea indicilor de sănătate a populației.
Cost estimativ	4,2 mln MDL
Sursa de finanțare	FNDR Fondul ecologic Bugetul municipal
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Rețele de apă și sanitație extinse în zona de revitalizare; • Circa 3000 m de rețele gravitaționale; • Aproximativ 1000 de locuitori ai zonei de revitalizare conectați la rețeaua de apă și canalizare; • Servicii îmbunătățite de apă și sanitație.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Procese-verbale de dare în exploatare a lucrărilor; • Contracte cu beneficiarii de prestare a serviciilor de apă și canalizare; • Rapoarte de progres; • Raport final privind implementarea proiectului; • Chestionarea beneficiarilor.

Nr proiectului	11
Titlul proiectului	Renovarea și extinderea sistemului de iluminat stradal
Scop și direcții	<ul style="list-style-type: none"> • Asigurarea promovării măsurilor de eficiență energetică; • Îmbunătățirea sistemului de iluminat stradal; • Extinderea rețelelor de iluminare stradală.
Localizarea	Zona de revitalizare a mun. Hîncești
Instituția responsabilă	Primăria mun. Hîncești Î.M. Regia-ARA
Grupurile țintă	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Locuitorii zonei de revitalizare ✓ Vizitatorii din alte zone/localități ✓ Î.M. Regia-ARA ✓ Primăria mun. Hîncești
Descrierea proiectului	<p>Proiectul constă în îmbunătățirea și extinderea sistemului de iluminat stradal, care contribuie în mod esențial la stimularea dezvoltării economice și sociale a zonei de revitalizare, cât și promovarea eficienței energetice prin utilizarea unui sistem performant de iluminat public. În cadrul proiectului, pe străzile unde lipsește iluminatul public, se vor instala piloni și corpuri de iluminat noi, în scopul extinderii rețelei de iluminat stradal. Totuși, proiectul presupune și renovarea iluminatului stradal, prin demolarea și înlocuirea corpurilor de iluminat existente cu corpuri noi, care să asigure reducerea consumului energetic și asigurarea unei vizibilități mai bune la distanțe mari, inclusiv pe timp de ceață. Instalarea corpurilor noi de iluminat se va realiza pe pilonii deja existenți în rețeaua de distribuție cu energie electrică a populației și se vor înlocui doar pilonii deteriorați.</p> <p>În rezultat, iluminatul stradal din zona de revitalizare va deveni performant, eficient și economic.</p>
Cost estimativ	5 mln MDL
Sursa de finanțare	Bugetul municipal Agenția pentru eficiență energetică Alte surse externe
Rezultate estimate	<ul style="list-style-type: none"> • Străzi cu iluminat stradal renovat- circa 20; • Persoane beneficiare- aprox. 2000; • Corpuri de iluminat economice și eficiente; • Condiții sigure de deplasare pentru toate categoriile de persoane, în special bătrâni, copii, persoane cu nevoi speciale.
Metode de evaluare (măsurare) a efectelor proiectului de revitalizare	<ul style="list-style-type: none"> • Procese-verbale de dare în exploatare a lucrărilor; • Rapoarte de progres intermediare; • Rapoarte finale; • Sondaje realizate cu beneficiarii.

5.2. Proiecte complementare

Nr proiectului	A
Titlul proiectului	Condiții favorabile pentru promovarea ciclismului urban
	În cadrul proiectului se preconizează a fi instalate, în cadrul instituțiilor de învățământ din zona de revitalizare (ulterior în toate instituțiile localității) a parcarilor pentru biciclete. În așa mod, proiectul urmărește obiectivul general de promovare a ciclismului urban, ca formă de mobilitate zilnică. Ciclismul reprezintă un mod de transport accesibil, eficient, ecologic, care duce la efecte de lungă durată, cum ar fi localități sustenabile și cetățeni mai sănătoși. Pentru promovarea utilizării bicicletelor, autoritățile trebuie să întreprindă mai multe măsuri, în special să adopte măsuri de încurajare a ciclismului urban și să amenajeze corespunzător infrastructura urbană. Astfel, amenajarea de parcări în cadrul instituțiilor de învățământ este un prim pas spre promovarea ciclismului în municipiul Hîncești.
Surse de finanțare	Polish aid Bugetul municipal

Nr proiectului	B
Titlul proiectului	Mini-biblioteci în aer liber
Descrierea proiectului	Proiectul își propune crearea și instalarea în zona de revitalizare a unor căsuțe cu cărți în aer liber pentru a putea citi cărțile pe loc sau a le împrumuta la domiciliu. Mini-bibliotecile vor fi suplinite cu donații de cărți din partea cetățenilor. Căsuțele vor include diferite tipuri de cărți pentru toate categoriile de vîrstă. Scopul proiectului este de a încuraja lectura în aer liber, în special în spațiile publice, ca parte importantă pentru promovarea culturii. Deasemenea, se pune accent pe promovarea unei atitudini responsabile față de bunurile folosite în comun și a schimbului de cărți între oameni.
Surse de finanțare	Surse externe Contribuțiile cetățenilor

Nr proiectului	C
Titlul proiectului	Campanie de informare cu privire la colectarea separată a deșeurilor
Descrierea proiectului	În mun. Hîncești există anumite posibilități de colectare separată a deșeurilor. Printre acestea se include colectarea deșeurilor electrice și electronice în urne special amenajate, platforme cu compartimente pentru colectarea separată a plasticului, iar pe străzile unde se efectuează evacuarea sistematică a deșeurilor, se oferă pungi speciale pentru colectarea plasticului. Totuși, populația din lipsă de responsabilitate față de mediu, cît și din insuficiența educației ecologice, nu respectă aceste cerințe. Prin urmare, prin intermediul acestui proiect se urmărește redactarea și distribuirea

	materialelor informative cu privire la necesitatea colectării separate a deșeurilor, cât și necesitatea implementării sistemelor adecvate de gestionare a deșeurilor.
Surse de finanțare	Surse externe Bugetul municipal

Nr proiectului	D
Titlul proiectului	Cursuri de integrare profesională
Descrierea proiectului	O problemă acută din zona de revitalizare este nivelul mare de șomaj. Prin urmare, această propunere de proiect se axează pe activități de informare, consultare și orientare profesională a locuitorilor. Proiectul urmează a fi realizat în parteneriat cu Școala profesională Hîncești, AOFM Hîncești și A.O. MentorMe. Pentru potențialii beneficiari se vor organiza cursuri, seminare și instruirii de către diverși specialiști cu privire la ghidarea în carieră, dezvoltarea abilităților antreprenoriale, posibilități de reprofilare și alte subiecte necesare pentru integrarea cu succes în câmpul muncii.
Surse de finanțare	Surse externe Bugetul municipal Donații

Nr proiectului	E
Titlul proiectului	Acțiuni comune de înverzire
Descrierea proiectului	În cadrul proiectului se vor organiza acțiuni de înverzire în zona de revitalizare. Se va pune accent pe implicarea activă a locuitorilor în plantarea de copaci, sădirea plantelor decorative și îngrijirea acestora în zonele noi amenajate. Aceste activități nu doar contribuie la înverzirea mediului și sporirea conștiinței ecologice, dar pot îmbunătăți interacțiunea socială a locuitorilor zonei. Aceste acțiuni pot fi întreprinse în perioade specifice, cum ar fi sărbători locale sau naționale.
Surse de finanțare	Surse externe Bugetul municipal Contribuțiile cetățenilor

Nr proiectului	F
Titlul proiectului	Promovarea producătorilor locali
Descrierea proiectului	Zona de revitalizare are suficient spațiu care poate fi folosit pentru crearea condițiilor de comerț producătorilor locali. Astfel, aici vor fi amenajate tarabe și căsuțe unde producătorii își vor putea expune și comercializa produsele și serviciile. Beneficiarii acestui proiect sunt deopotrivă producătorii locali, dar și potențialii cumpărători, care vor avea oportunitatea de a procura produse locale de calitate.
Surse de finanțare	Donații Contribuțiile diasporei Surse externe
Nr proiectului	G

Titlul proiectului	Bugetarea participativă- mod de implicare a cetățenilor la dezvoltarea localității
Descrierea proiectului	În cadrul acestui proiect se propune implicarea cetățenilor din zona de revitalizare în luarea deciziilor cu privire la alocarea surselor financiare. Astfel, locuitorii zonei de revitalizare vor fi invitați să participe la mini-concursuri de finanțare a renovării curților blocurilor de locuit. Câștigătorii acestor concursuri vor fi cei care vor argumenta cel mai bine fezabilitatea proiectului și vor oferi soluții ingenioase pentru problemele existente. Astfel de proiecte de bugetare participativă prezintă avantaje indiscutabile. Locuitorii dispun de posibilitatea să-și îmbunătățească condițiile de trai, să participe la deciziile cu privire la modul de utilizare a banilor publici, cât și să formeze relații mai bune cu vecinii. Nu în ultimul rând, locuitorii vor fi motivați să fie mai responsabili cu privire la modul de gestionare, în viitor, a locurilor renovate.
Surse de finanțare	Bugetul municipal Contribuțiile cetățenilor

Nr proiectului	H
Titlul proiectului	Amenajarea platformelor pentru colectarea separată a deșeurilor
Descrierea proiectului	În zona de revitalizare a mun. Hîncești există problema insuficienței nivelului de salubritate, cauzat în mare parte de lipsa platformelor de colectare a deșeurilor. În cadrul proiectului, se propune amenajarea a circa 10 platforme care să prevadă și colectarea separată a deșeurilor- carton/hîrtie, deșeuri menajere, sticlă, metal, plastic. În așa mod, platformele pentru colectarea separată a deșeurilor va soluționa mai multe probleme concomitent- zona va deveni mai curată, mediul înconjurător mai puțin poluat, iar colectarea separată va permite reciclarea deșeurilor și reincluderea produselor în circuit.
Surse de finanțare	Surse externe Bugetul municipal Fondul ecologic național

VI. CADRUL FINANCIAR

Cadrul financiar al programului este reprezentat prin intermediul tabelului financiar. În așa mod se realizează o proiecție financiară simplificată a acțiunilor ce urmează a fi întreprinse în zona de revitalizare.

Tabelul financiar al PRU Hîncești indică, cu aproximație, sumele necesare pentru atingerea obiectivelor de revitalizare și pentru implementarea cu succes a propunerilor de proiect. Totodată, în tabel se menționează care sunt sursele publice/private de finanțare a programului. Prin urmare, tabelul financiar oferă o mai mare credibilitate programului de revitalizare.

Tabelul 7. Cadrul financiar al PRU

Proiecte	Surse publice			Surse private	Suma
	Proprii	Naționale	Externe		
Proiecte de bază	13 210 000 MDL	79 260 000 MDL	33 025 000 MDL	6 605 000 MDL	132 100 000 MDL
Proiecte complementare (estimate)	765 000 MDL	4 590 000 MDL	1 912 500 MDL	382 500 MDL	7 650 000 MDL
Suma	13 975 000 MDL	83 850 000 MDL	34 937 500 MDL	6 987 500 MDL	139 750 000 MDL

VII. IMPLEMENTAREA ȘI MANAGEMENTUL PROGRAMULUI DE REVITALIZARE

Implementarea cu succes a PRU Hîncești presupune crearea unui sistem de management individual, care să ia în considerație particularitățile de revitalizare existente în municipiului Hîncești. Astfel, implementarea PRU reprezintă materializarea viziunii de revitalizare prin mai multe etape specifice.

Managementul programului de revitalizare în mun. Hîncești cuprinde stabilirea sarcinilor și responsabilităților tuturor actorilor implicați în procesul de revitalizare, cât și identificarea etapelor necesare de realizat.

În procesul de revitalizare sunt implicați actorii care au avut anumite roluri în elaborarea programului de revitalizare (aceștia cunosc cel mai bine întregul tablou al revitalizării), cu posibilitatea atragerii și altor părți interesate. Astfel, urmează să stabilim sarcinile persoanei responsabile de revitalizare, ale Comitetului de coordonare și ale Comisiei consultative.

1. Stabilirea responsabilităților în procesul de implementare al PRU Hîncești

a. Persoana responsabilă de revitalizare urbană în mun. Hîncești are următoarele responsabilități:

- realizarea tuturor etapelor necesare pentru aprobarea PRU de către Consiliul municipal Hîncești;
- identificarea donatorilor în vederea realizării propunerilor de proiecte;
- identificarea apelurilor de propuneri de proiecte și participarea în cadrul acestora;
- monitorizarea progresului PRU;
- prezentarea rapoartelor de progres cu privire la atingerea obiectivelor PRU.

b. Comitetul de coordonare deține responsabilitățile:

- suport constant în aplicarea la finanțare a proiectelor de revitalizare;
- coordonarea etapelor de realizare a PRU și asigurarea caracterului integrat al acestora;
- stabilirea de noi parteneriate în vederea realizării programului.

c. Comisia Consultativă este responsabilă de:

- monitorizarea implementării coerente a PRU;
- participarea la elaborarea propunerilor de proiect;
- participarea la evaluarea intermediară și finală a procesului de implementare a PRU.

2. Implementarea PRU Hîncești include următoarele etape:

- a. Aprobarea PRU Hîncești de către Consiliul municipal Hîncești;
- b. Stabilirea unui plan anual de acțiuni cu privire la implementarea PRU;
- c. Identificarea surselor de finanțare;
- d. Aplicarea cererilor de finanțare și înaintarea propunerilor de proiect;
- e. Monitorizarea periodică a realizării obiectivelor de revitalizare;
- f. Evaluări intermediare a indicatorilor;
- g. Evaluarea finală a PRU.

VIII. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMULUI DE REVITALIZARE

Monitorizarea și evaluarea sunt două modalități eficiente de a efectua o supervizare a bunei implementări a programului de revitalizare.

Astfel, pentru ca PRU Hîncești să ofere rezultatele scontate se propune aplicarea diverselor instrumente de monitorizare și evaluare.

Monitorizarea PRU va oferi posibilitatea de a realiza o verificare a tuturor acțiunilor întreprinse, în așa mod încât să urmărim progresul programului, să evidențiem performanțele pe termen scurt, să prevenim eventualele nereușite, iar la necesitate să ajustăm planul de implementare la situația curentă.

Printre instrumentele de monitorizare ce pot fi aplicate Programului de revitalizare sunt:

- ședințele de lucru, care vor cuprinde atât raportarea la ce s-a realizat până la moment și ce obstacole au fost întâmpinate, cât și planificarea următoarelor etape necesare de realizat. Ședințele se vor organiza trimestrial, pentru a oferi o perioadă mai mare de acțiune.
- procesele-verbale ale ședințelor, vor fi utilizate ca acte demonstrative a tot ce se realizează în mod curent și vor permite remarcarea progresului PRU.

Monitorizarea procesului de revitalizare presupune analiza indicatorilor de rezultat stabilite pentru fiecare obiectiv. Indicatorii sunt produsele concrete care vor fi obținute prin implementarea propunerilor de proiect. Astfel, prin prisma stabilirii indicatorilor de rezultat, PRU capătă un caracter mult mai pragmatic și realist.

Totodată, monitorizarea va cuprinde și analiza situației în zona de revitalizare, astfel încât indicatorii care atestau o situație de criză să se îmbunătățească constant.

Tabelul 8. Indicatori de monitorizare și evaluare

Obiective de revitalizare	Indicatori de rezultat
Obiectivul 1. Creșterea calității vieții locuitorilor, a incluziunii sociale, precum și îmbunătățirea interacțiunii sociale	-numărul de spații publice amenajate; -numărul complexelor de joacă amenajate; -numărul acțiunilor de înverzire; -numărul activităților sociale; -numărul terenurilor de sport și a pistelor pentru alergat; -suprafața spațiilor verzi create; -gradul de reducere a zgomotului și traficului; -gradul de îmbunătățire a calității apei; -numărul de mini-biblioteci; -numărul de beneficiari ai mini-bibliotecilor; -numărul de materiale informative cu privire la colectarea separată a deșeurilor; -numărul curților amenajate; -WC public amenajat; -Azil pentru animale fără adăpost.
Obiectivul 2. Valorificarea potențialului economic al zonei de revitalizare	-numărul de agenți economici noi din zona de revitalizare; -numărul de investitori; -suma investiției îndreptată în zonă; -numărul locurilor de muncă nou create;

Obiective de revitalizare	Indicatori de rezultat
	-numărul de cursuri profesionale organizate și numărul de beneficiari ai acestor cursuri; -numărul de persoane încadrate în câmpul muncii; -numărul de tarabe și căsute pentru producătorii locali.
Obiectivul 3. Reabilitarea infrastructurii tehnico-edilitare	-numărul de acțiuni pentru reabilitarea râului Cogîlnic; - numărul de metri de rețele de apă și canalizare construite; -metri de drum și trotuar construit sau renovat; -numărul canalelor de scurgere; -numărul de parcări amenajate; -numărul obiectelor de arhitectură urbană amplasate; -numărul de străzi cu iluminare stradală eficientă; -numărul de platforme pentru depozitarea deșeurilor.
Obiectivul 4. Modernizarea instituțiilor de învățământ	-numărul acțiunilor de renovare a IET nr.1; -numărul acțiunilor de renovare a LT Mihail Sadoveanu; -numărul de parcări pentru bicicliști amplasate în cadrul instituțiilor de învățământ.

Pe de altă parte, evaluarea este o modalitate de apreciere a reușitei programului de revitalizare și permite să evidențiem în ce măsură au fost atinse obiectivele și viziunea de revitalizare, precum și care este impactul PRU Hîncești.

Evaluarea finală a PRU Hîncești se va realiza la finalul perioadei pentru care este preconizat-decembrie 2025.

Totodată, se vor realiza și evaluări intermediare ale programului, pentru a scoate în evidență rezultatele periodice și a ne încadra în perioada de implementare. Evaluările intermediare se vor realiza anual după aprobarea PRU.

Evaluările anuale vor include rapoartele anuale a progresului PRU, prezentate Consiliului municipal Hîncești, cât și Comisiei Consultative.

Instrumentele de evaluare aplicabile PRU sunt:

- analiza documentelor relevante (procese-verbale de dare în exploatare, facturi, ordine de plată, contracte);
- consultarea beneficiarilor (sondaje și chestionare);
- analiza cost-beneficiu (observarea impactului general al programului, care se va realiza inclusiv prin consultarea Comisiei Consultative).

IX. IMPLICAREA LOCUITORILOR ȘI A PĂRȚILOR INTERESATE ÎN ELABORAREA PROGRAMULUI

Principiul parteneriatului, angajamentului și cooperării eficiente a tuturor actorilor este un principiu esențial al procesului de elaborare a PRU, stipulat în Liniile directoare privind revitalizarea urbană în Republica Moldova. Conform principiului, revitalizarea urbană, având ca scop general îmbunătățirea calității vieții locuitorilor, trebuie să includă obligatoriu mecanisme de participare civică.

Prin urmare, asigurarea unui proces participativ de elaborare a PRU Hîncești, a fost o responsabilitate de bază a echipei de revitalizare din mun. Hîncești (care include persoana responsabilă de revitalizare urbană și Comitetul de coordonare).

Asigurarea unei cooperări eficiente a actorilor-cheie a fost realizată în mun. Hîncești prin mai multe instrumente. În primul rând, în cadrul Comitetului de coordonare a fost implicat și un consilier municipal- ca reprezentant al autorității reprezentative și deliberative a populației din localitate. Acesta a fost implicat, în calitate de membru, la luarea celor mai importante decizii cu privire la inițierea revitalizării.

Figura 17. Fotografii de la ședințele Comitetului de Coordonare

Ulterior, caracterul participativ a fost asigurat prin interviuarea locuitorilor din zone degradate, identificând cele mai active persoane, care ulterior au fost invitate să facă parte din Comisia Consultativă.

După determinarea zonei de revitalizare, s-au realizat analiza aprofundată și vizitele de cercetare (Fact Finding Mission), care au inclus chestionarea locuitorilor și a altor părți interesate.

Un instrument de asigurare a participării civice a fost Comisia Consultativă, creată prin proces-verbal la prima ședință. Comisia consultativă a fost formată din locuitori activi, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ din zonă (IET nr.1, LT Mihail Sadoveanu), reprezentant din cadrul ONG-ului din zonă (A.O. Inimi la unison) și specialiști din cadrul autorității publice locale (arhitectul-șef, specialistul în construcții și infrastructura drumurilor, specialistul în atragerea investițiilor și implementarea proiectelor).

Figura 18. Fotografii de la ședințele Comisiei Consultative

Ședințele desfășurate de Comisia Consultativă au fost o formă eficientă de parteneriat, deoarece s-au desfășurat sub forma unor discuții non-formale și prietenoase. Pe parcursul ședințelor, membrii Comisiei Consultative au încercat să evidențieze cele mai stringente probleme ale zonei de revitalizare. Aceștia au fost repartizați în trei echipe- locuitori, specialiști ai primăriei și reprezentanți ai instituțiilor din zonă. În așa mod, s-a încercat evidențierea diferitor perspective de interpretare a problemelor.

Totodată, ședințele de lucru au avut aspect creativ, echipele formate primind însărcinarea de a ilustra prin desen viziunea de dezvoltare a zonei de revitalizare. Ulterior, aceștia, împreună cu facilitatorul și reprezentantul ADR Centru, au proiectat obiectivele și viziunea de dezvoltare, precum și principalele propuneri de proiect care ar oferi soluții practice problemelor și nevoilor identificate.

În acest context, nu putem să nu menționăm și contribuția specialiștilor din cadrul primăriei, care au ghidat membrii Comisiei, explicând rezonabilitatea diferitor propuneri și au îndreptat toate ideile spre un curs logic.

O altă formă de implicare a locuitorilor și a părților interesate de revitalizare urbană reprezintă consultările publice a proiectului PRU Hîncești. Astfel, consultarea publică este obligatorie pentru aprobarea PRU, care se realizează prin dispoziția Consiliului Municipal Hîncești. Astfel, proiectul de decizie cu privire la aprobarea PRU Hîncești va fi plasat sub formă de anunț pe pagina web a Primăriei municipiului Hîncești, cu indicarea mai multor elemente, inclusiv argumentarea necesității de a adopta decizia, modalitatea consultărilor publice, cît și data-limită de prezentare a recomandărilor și propunerilor.

Ulterior, pe parcursul perioadei consultărilor publice se vor realiza audieri, cu scopul chestionării și interviuării tuturor celor interesați.

În concluzie, putem observa că procesul de revitalizare în municipiul Hîncești a asigurat componenta de parteneriat, angajament și cooperare eficientă, iar în procesul de implementare a PRU de asemenea se va urmări respectarea participării civice.

ANEXE

Anexa 1. Dispoziția de desemnare a persoanei responsabile de RU

REPUBLICA

MOLDOVA

CONSILIUL MUNICIPAL HÎNCEȘTI
PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI HÎNCEȘTI

DISPOZIȚIE NR. 87
din 01.04.2021

*„Cu privire la desemnarea persoanei responsabile de revitalizare urbană
în municipiul Hîncești”*

În temeiul art. 29 alin (1), lit.c, și art.32 alin. (1) din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006, Primarul municipiului Hîncești

Dispune :

Se desemnează dna Colesnicov Cătălina, specialist în atragerea și implementarea proiectelor din cadrul primăriei municipiului Hîncești, în calitate de persoană responsabilă de revitalizare urbană în municipiul Hîncești.

Primarul
municipiului Hîncești

Alexandru Botnari

REPUBLICA

MOLDOVA

CONSILIUL MUNICIPAL HÎNCEȘTI
PRIMĂRIA
MUNICIPIULUI HÎNCEȘTI

DISPOZIȚIE NR. 86
din 01.04.2021

„Cu privire la instituirea Comitetului de coordonare în cadrul procesului de elaborare a Programului de revitalizare urbană în municipiul Hîncești”

În temeiul art. 29 din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006,
Primarul municipiului Hîncești

Dispune :

1. Se instituie Comitetul de coordonare în cadrul procesului de elaborare a Programului de revitalizare urbană în următoarea componență
 1. Botnari Alexandru, Primarul municipiului Hîncești—Președintele Comitetului de coordonare;
 2. Colesnicov Cătălina, specialist în atragerea și implementarea proiectelor— secretarul Comitetului de coordonare;Membrii Comitetului de coordonare:
 3. Plăcintă Eugenia – viceprimar;
 4. Orheian Nicolae – specialist în construcții și infrastructura drumurilor;
 5. Tașcă Adrian – consilier municipal.
2. Se pune în sarcina dnei Colesnicov Cătălina informarea membrilor Comitetului referitor la prezenta dispoziție.

Primarul
municipiului Hîncești

 Alexandru Botnari